Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIащагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«Свет» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ШОАТТА, 15 НОЯБРЬ, 1980 ШУ. ● № 137 (8267). ● Мах 2 кепик.

КПСС XXVI съезда накъадолхаш

ЦХЬАЙТТАЛАГIЧА ПЯТИЛЕТКА ЧОТАГIА

Нохч-ГIалгIайн текстильно-галантерейни производственни объединене болхлошта укх шера хьалхарча кхаь кварталагIа вIаштта еннай КПСС Нохч-ГIалгIай обкома, республика Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома карара кара тела ЦIе байракхи ахчен премии. Республиканска сийлен Улга тIа а язъяй объединене коллектив.

КПСС XXVI съезда сийленца накъавхара къахьегема вахте эттача цо доахача производственни хьокхамаша къаьгга хьахьокх уж деза совгIаташ тела а доагIаш цуна тийнна хилар. ДIадахача итт бетта планал совгIа цо маьхала яьккхай цхьайтта эзар сома маьхка товарни продукци, хIаьта заданел совгIа арахийцай 15 эзар сом мах бола валови продукци.

Бийдал, электроэнерги, кхыйола материалаш кхоарах, арахецача продукцега дIабода мах лохбарах пачхьалкхенна пайда бара итт бетта план 116 процент кхоачашъяьй.

Коммунистически къахьегама ударни яха сийлен цIи еннай объединене 430 болхлочо. Лиуа Махьмуд Идрисович керте латтача цхьоалагIча филиала коллективана. Е пятилетка йолаелча дезa объединенерча филиалашта юкъе яьржача яхье даим хьалхе латташ хьайоагIа из коллектив. Валови продукци арахецара а из маьхала яккхара а пхе шера план хенал ах шу хьалха кхоачашъяьй цо. ХIанзалеь тIайоагIача пятилетка чотагIа цо арахийцай бIаьш эзараш сомий маьха тайп-тайпара продукци.

КарагIдьиначох кхоачамбаь Iеш боацача филиала болхлоша тIа-тIа шоай къахьегама толамаш тоадеш къахьег. Цудухьа цар вIаштIехьдаьннад деррига техника - экономически хьокхамий 11 бетта план итт бетта кхоачашъе. Филиала коллективана укх шера вIаштта кхоаза еннай объединене карара кара тела ЦIе байракхи хьалхара ахчан премии. ХIанзале цхьайтталагIча пятилетка хьалхарча шера план кхоачашъь иттаи болхлой ба филиале. Царех ба ткачихаш, сновальщицаш коммунистически къахьегама ударникаш А. Висханова, Р. Мусеева, Р. Иванова, С. Кузьмина, С. Табаева, Л. Алесова, кхыбараш.

Бихача маха чIоагIа хоаттаыш дика дIаэцаш я текстильно-галантерейни объединенена чуйоагIача предприятешка арахеца метташта тIатувса кисеш, лоаччараш, автомашинашта эша чехолаш, даьре юврагIаш, кIувсаш, палазаш, маIача наьхен кхалнаьхен тайп - тайпара барзкъаш, кхыйола продукци. Еррига укхаза арахецача продукцех 99,5 процент лр цкъа дIаелча юха ца ерзаеш дIайохийташ я. Объединене арахецача продукцех йикъ наделена пачхьалкхен дикала Знак еннай. Царех я гIайбай ловччараш, метташта тIатувса кисеш, кIувсаш.

Б. КОСТОЕВ.

Сунженски района «Заветы Ильича» колхоза № 1 йолча шурий-товарни ферма коллектива хьинаре къахьег пятилетка тIеххьарча шера. Шера планагIа 190 тонн дIала йоагIача 1 ноябрь хьатIаккхоачаш пачхьалкхенна дIаеннай 180 тонн шура. Кхоачашъль боеле боахк дулх доахара план а. Шера планагIа 50 тонн доахка дезача итт бетта деккад 49,8 тонн. Хьайбий продукци йоххара планаш дикка тIеххоачаш а яь дикача совгIаташца КПСС XXVI съезда накъавбаха лерхIаш ба колхозхой.

Планаши социалистически дехкараши хенал хьалха кхоачаш а деш хьинар ца кходеш къахьег колхоза дикагIболча доярнаша Пидиева Фадимана, Булгучева Марема, Галаева Маде, Дзангиева Мадинас, кхыбараш.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) Ф. Пидиева, М. Булгучева, М. Галаева, М. Дзангиева.

И. ПЛИЕВА сурт.

КАРАГIДИЙННАРАШ — ДИКА, ДЕ ДЕЗАРАШ — ДУКХА

КПСС XXVI съезда сийленца накъавбахара шерра социалистически яхь йоаржаяьй тха «Сунжанефть» НГДУ мехкдаьттахоша. Вай мехкарча коммунистий лакхерча форума къахьегама совгIат кийчдара тIаьйца дехараш толамца кхоачашду оаха. Укх пятилетка шерашка дукха организаторски кхетамеш болх баьб коллективе, керда техникев дикагIйола технологии производствана юкъейоалаяра Iалашмате дукха чакхьаьхай геолого-технически организационни мероприятеш. Уж а кхы а балхаш дарах. 1980 шерех бIарчача пятилеткан планаш хенал хьалха кхоачашъяра хIара мехкдаьттахочо, инженерно - технически болхлочо тIагIертта къоисам лоаттабарах тхона доккха беркат даьннад. Мехкдаьтта даккхара пхе шера план хенал дукхе хьалха кхоачаш а яь, цхьайтталагIча пятилетка чотагIа тхо къахьегаш доладархI бутт биза бала боал. Цу юкъа укх пятилетка планал совгIа даьккхад бIаьш эзараш тоннаш мехкдаьтта.

КарагIдьиначох кхоачамбаь а ца Iеш, тIе-тIа шоай къахьегама толамаш тоадеш ба мехкдаьттахой. Дерригача технико - экономически хьокхамий итт бетта план тIеххоачашъяьй. ПланагIа лаьрхIачул совгIа даьккхад 1100 тонн гарега мехкдаьттех 12 миллион кубически метр газ, кхоьй 431 эзар киловатт-сахьат электроэнерги.

Башка-дика производственни толамаш а доахаш, В. И. Ленин ваь 110 шу дузача денга кхачалехьа иттлагIча пятилетка задании кхоачашъярах тха управленена еннай Ленински сийлен грамота. Из дела совгIат деннад управленерча дукхача болхлошта, цхьан бригадана.

ЦхьоалагIча класса мастер, коммунист Н. П. Летников керте латтача мехкдаьттех газн йоахача цхьоалагIча бригада коллектив, тха управлене меттел «Грознефть» еррига объединене а мехкдаьттех газн йоахача бригадашта юкъе а эттара дикагIа лоархIачарех цаI я.

Къахьегама толамаш дахка шерагара шерага халагIа хул. хIана аьлча, лаьттан чепашкара мехкдаьтта кIезиглуш латтача хьалашка. мехкдаьтта хIара тонн яккхарга дIайохийта къахьегамен материальни средствааш хIара шера дукхагIа хул. Цхьабакъда, цу чоалханеча халача хьалашка къахьегаш бола мехкдаьттахой оарцагIбоах управлене кулгалхоша, партийни, профсоюзни организацеша балха тIара кхоачамбоацараш дIадахара, чурча торонехи къахьача фонда скважинехи биза пайда яйбара.

«Сунжанефть» НГДУ коллектив чIоагIа дог тийша я туха вIалхарча мелашта тIахкачара буруш тохаш болча малгобексие буруй тохара балхий управленерча бурундеттарашка мехкдаьтта гучадоаккхаргхиларах.

Мехкдаьтта доалача моттигашкарча Iалама ресурсех пайда эцилга тоадара, мехкдаьтта тIоанашта низ тIа а лоаттабеш цигаре хьадоагIаш дола «Iаьржа дошув» дукхагIа хилийтара коллективана хьалхашка латта дехарш хаьен бехиткхамеш да. Цу лостамагIа дукха балхаш даьд, цхьабакъда, де дезараш кхы а дукхагIа да. уж кхоачашдара тхона новкъарле еш дар да къахьегамен производством, социалистически яхь вIаштIехьйоаккхача нийслуш дола кхоачамбоацараш. махетта дика яц къахьегамен технологически дисциплина. Уж кхоачамбоацараш ца нийсдалийтара деррига низаш сарцагIдьхад укх тIеххьарча хана.

Тха бехкагIа а доацаш балха тIа хьовзам хулийташ дола бахьанаш а нийслу. Масала, скважинаш болх ца беш латташ, сангараш йоахаш йола техника, тягачаш, ремонт ю агрегаташ, автокранаш, цементировочни агрегаташ, сварочни материалаш эшача хана ца хулийтеш хиларах гIехьайоах скважинашта капитальни ремонт ечара подъемни сооружениеш вIашагIа ца йоахкаш. Таханалца тха вIаштIехьдьннадац скважинашта капитальни ремонт еча бригадий сменность лакхъелга, уж дукха мухь айбеш йолча установкаща Iалашъелга. мехкдаьттахошта чIоагIа эшаш йола комфортабельни будкаш, сушилкаш Iалашъелга. скважинашка капитальни ремонт еча деш долча халача балхашта механизации автоматизации елга. Тха хьашташ дизза кхоачашдац скважинашта капитальни ремонт еча пехе хIанз болх беш йолча «А-50» яхача установкаща. КIоаргача скважинашта капитальни ремонт еча чоалханеча хьалщина деза мовхьаш хьалъийде низ кхачаш цар. Скважинашка деш дола кийчоеи гIишлон-монтажнин балхаш сихагIа чакхдахара тхона чIоагIа эшаш я «ПАРС» яха дIа-юха лела пхьа-ши агрегат.

Д. КОРШАКОВ, «Сунжанефть» НГДУ начальник.

Дог лазарга хьежжа...

Дика чакхдоаккхаш латт иттлагIча пятилетка тIеххьара шу Сунженски района Ленина цIерагIча колхоза хьайбаш леладераша. Пачхьалкхена шура йохкара пятилетка план цхьоалгIа октябрь кхатIакхоачаш кхоачашйир цар. Къахьегама оасарле кхы а лоз да доалдайта хьабоагIа уж хIана а. Цар Дарбенна дIалуча шурах 70 процент цхьоалгIча сортах я. Ишта дика шура дIалуш хиларах, доагIачул совгIа 6250 сом ахча деннад колхоза.

Уж толамаш даха доакха новкъостал дир боахама доярнаша Гушиева Зайус, Дабушева Хьамс, Бисиева Яхас, Джабраилова Халимата, Гелогаева Малкан, бежа Iуша Бельдуров Абе, Саралиев Нурде, кхыбараша.

Уж берригаш а Бахарчиев Сайд-Селама кулгалдеча цхьоалагIча фермера ба. Хьайбаш леладерий болх машта вIаштIехьбаьккхаб, толамаш даха малагIча гIулактийи гIо ду хьажа эттара хьалха цу ферме дахар тхо.

— Къахьегама дисциплина чIоагIа ца хиича сатувса дезаш дац толамашка. Цудухьа цу гIулакха къаьстта теркам тIабохийт ферма кулгалхоша а хьайбаш леладерий совето а. ГIалат далийтачунца, шийна хьалхашка оттадаь декхар кхоачаш ца даьчунца совет гул а йийа къаьстта къамаьл хул тха. ДIахойт цо найсдаайта кхоачамбоацар ферма еррагача коллектива зе деш далга, — аьлар Бахарчиев Сайд-Селима.

Шийн тайпара вIаштIехьъяьккхай укхаза ферма хьайбаш леладераш юкъера социалистически яхь а. Бетта итогех яхье хьалхара моттиг яьккхачоа мара лац ахчан премии карара кара тела цIе вымпели. Кхыбола хьайбаш леладераш укх тайпара белгалбоах. Масала, бетта шура яккхара влар 115 процент кхоачашъяьча доаркана — тIкъо сом, 110 — пхийтта сом, 105 — туъ ахча лу. Ишта ахчан премеш лу шоаш Iувал деча Iулагара планал совгIа шура яккхийта карагIдьиначa бежа Iуша а.

Дика опыт йолчарел ишта а лепта а шоаш яхье хьалха баргбоацилга а хьош, хIаьта шоашта ахчан премеш кхоачаргйоацилга а ховш цхьаболча доярнаша а бежа Iуша а башха хало лаар балха хьоккхамаш лакхдара. ХIанз, мердача хьисане яхь итог е доладелча, шура алсамъяккхарах дог лазаш боах бу мала, — йоах Бахарчиева.

Во къахьегаш тIеххьарча хана Сулейманова Амина кулгалдеча шоллагIча ферма коллектив а. ЦхьоалагIча фермал яхье тIехьаюсаш яле цар дехиза шура соанха укх хана хиначул дукхагIа я.

Цунца цхьана, хьайбаш толамца Iантара дика новкъарло ергбола цхьа хIамa нийсденнад. Доакъар Iалашдара план 70 процент мара кхоачашъе карагIдьинадац.

— Йокъал лаьттача укх шера ниэал доакъар Iалашде тхоай низ дIакхачарах оаха доккхал а ду. ХIаьта тоъаз доакъар Iалашде йиш йолаш хилац тхо хIара шера доакъара культураш кхеяра кхоачамболлаш лаьтта хьакъоастаде тхона бокъо ца ларах. Масала, хIинз доакъара культураш дIаюви оаха леладеча кхашкара планагIа хьежа хьувкъам кхебича 33 эзар доакъара единица кийчъе мара вIаштIехьдалац. хIаьта зоотехнически бокъонашта дIадеххача тайпара тха боахаме йола хьайбаш кхабара 55 эзар доакъара единица эш. Из ха а ховш доакъара культураш дIаюв кхаш шерде тIедаргIача шера республика юртбоахама министерства тхоаща бокъо дургхиларах теш со, — йоах кертерча зоотехника К. Асаева.

Колхозера пачхьалкхен пункте шура дIахьахьара лаьрххIа хьаль машинаш ца хиларах шура флягашка а ётта грузовой автомашиначa дIахьур. Цу гIулакхо лохъю шурий дикал.

Болх Iубрайна дикь сакьат лаьтча бозалу ферме. Автобус йоаш автомашина йузова чу а ховшабийя дIахуьл цига доярнаш, бежа Iуй.

— Аьхка-м хIама дацар. Цхьабакъда, гурахьа, Iай дукха нах пазогаш хул тха, — йоах доярнай комсомольско-молодёжни звенона кулгалдеш йолча Гелогаева Малкан.— Из бахьан долаш фермага кхаччална бола 4—5 километр никъ гIаш бу оаха дукхагIйолча хана.

Шура дIахьахьара лаьрххIа машин, автобус Iалашье колхозхошта новкъостал де хьажа беза района кулгалхой.

М. ХАМАТХАНОВ.

ПХЕ ШЕРА ПЛАН ТIЕХХХОАЧАШЪЯЬЙ

КПСС XXVI съезд хьалхаргIолча дег сийна оасарле лакха йолаш къахьег Ачхой-Мартановски района «Лермонтовский» совхоза № 1 йолча тракторни бригада коллектив. Бригадира гIонча волча Митаев Мохьмада дувц:

— Тха коллектива дика вIаштIехьдаьлар дехараш кхоачашде. Шера планагIа 2000 тонн йолаш пачхьалкхенна дIаеннай 2100 тонн шекара свеклаш. Планал совгIа чуденад вIа а, мукх а, кхыйола культураш а.

Цу бригаде дукха ба шоай дехараш тIеххоачаш а деш хьинаре къахьегаш бола лаьтта леладераш. Царех я свеклаш кхею Бугаева Зура. Шин гектара тIара 880 центнер свеклаш яьхай цо. Уж 280 центнер планал совгIа я, кхыча дешаца аьлча, цаIн ахи план кхоачашъяьй цо. Ишта хьинаре балхаш ду Хатуева Тамбанта а Бекмурзаева Саз-а. Шоай социалистически дехараш тIеххоачаш а деш хьаьхай свеклаш цар а.

Свеклаш хьайоахача дика балхаш даьча механизатораша юкъе ба Абдурзаков Абубакар, Цужаев Садат, Сулейманов Хьамид, Татаев Бауди.

Пятилетка планагIа 7040 тонн дIаяла йоагIача бригадерча болхлоша пачхьалкхенна дIаеннай 9820 тонн свеклаш.

А. ЗАЙНУТДИНОВ.

Советско-финляндски переговораш

12 ноябре Кремле хилар КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела Л. И. Брежнева, КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Министрий Совета Председатела Н. А. Тихонова, КПСС ЦК Политбюро члена, СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министра А. А. Громыко, КПСС ЦК Политбюро членалла кандидата, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела хьалхарча заместитела В. В. Кузнецова Финляндски Республика Президентаца Урхо Кекконенаца переговораш.

ДоттагIлени вIаши дувцар кхетадечеи хьале дийцар Советски Союзаи Финляндени юкъерча гIулакхий дешаш. Белгалдир уж гIулакхаш тоаме дегIаухаш хилар а 1948 шера даьча доттагIлених, вIаши цхьана гIулакхаш леладарах, вIаши гIо дарах долча Договора тIа ма ххара лакхача боарамта кхаьчалга а.

Переговораш йолаш дийцар тайп - тайпарча доакъошка вIаши цхьана гIулакхаш леладелга дIахо дегIадоалара корта бола лостамаш.

Л. И. Брежневеи У. Кекконенеи белгалдир вIаши пайда боалачеи шийна а оагIон хьаштаи чоте эачеи ларда тIа экономически вIаши цхьана гIулакхаш леладелга дIахо дегIадоалалар Советски Союзеи Финляндеи боккха лоархIам белга. Цар белгалдир торгово - экономически буъзамашта юкъе Советски Союза а Финлянде а территоре тIа промышленни энергетически объекташ цхьана хьалъеяга дIахо шердар боккха лоархIам болаш доагa.

Сагота латта дунен хальаша юкъера проблемаш юцаш керттера уйла тIаххийтар машари дунен халькъашта юкъера кхерамален чIоагIъяра, герзашта кийчдулга сихдар юхатохара, герзаш Iодайкара; долаш доли кхохкама кхуврчаш дIадаххара, кхохкам кIаьдбара процесс чIоагIъяра дIIлашта. Вакъдаьд кхохкам кIаьдбалар лораде, пачхьалкхенашта юкъерча отношенешкара из процесс ца соцаш массе а оагIорахьара хьисап долаш хилийтара новкъарле ер мел дар дIадаккхара де мел доагIар де лоIам болаш хилар.

Белгалдир шаьрхе а мехк Европа юкъарча совещание даькъа лаьцача пачхьалкхений вIкалаш Мадриде вIашагIкхетарга цкьатарра уйла йолаш хьежилга, из вIашагIкхетар конструктивни хьале чакхдаланза а цох дика гIулакхаш даланза а даргдоацилга.

Л. И. Брежнева белгалдир Финлянде маша безача арахьарча политика, европейски континенте кхохкам кIаьдбара процесса цо юкъекхухьача даькъа Советски Союзе боккха мах белга.

Президента У. Кекконена цIенача дег тIара барка аьлар кхохкам кIаьдбара процессаш дIачIоагIъяра, герзашца кийчдалара доалув оттадараи гера Iодилларак Советски Союза низаш тIаухийташ хиларах.

Къилбаседкъера Европе а Балтийски форда бассейне а вIаши цхьана гIулакхаш леладелга дегIадоаладара дешаш дувцаш Европа къулбаседкъе ядерни йоаца зона я ьына дIаккхайкхара Президента У. Кекконена предложени актуальни йолга белгалдир.

ОагIонаша шоашта хетар аьлар шийна а оагIонна хьаштера кхыдола дешаш къоастадец а.

Л. И. Брежневеи У. Кекконенеи хьалхар даьча къамаьлашта шоаш чIоагIа рез болга.

(ТАСС).

СОВЕТСКО-ФИНЛЯНДСКИ ДОКУМЕНТАШТА КУЛГАШ ЯЗДАР

12 ноябре йоаккхача Кремлевски Дворце кулгаш яздир советско - финляндски документашта.

Советски Социалистически Республикий Союзаи Финляндски Республикаи юкъера цхьана торгово - экономически, промышленни, Iилма-технически гIулакхаш леладар дегIадоаладара а кIоаргдара а йаьхача ханарча, 1990 шерага кхачалца йолча программана долча протокола кулгаш яздир:

СССР хьалхара — КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела Л. И. Брежнева;

Финляндски Республикана хьалхара — Финляндски Республика Президента У. Кекконена.

Костомукшски горно-обогатительни комбинат дIахо шеръеча вIаши цхьана гIулакхаш леладарах долча протокола кулгаш яздир:

СССР хьалхара — КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела Л. И. Брежнева;

Финляндски Республикана хьалхара — Финляндски Республика Президента У. Кекконена.

Документашта кулгаш яздеча бар:

советски оагIонгахьара — А. А. Громыко, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, СССР Лакхехьарча Совета Президиуме СССР Министрий Советеи Председателий заместителаш, СССР министраш, СССР Пачхьалкхен комитетий председателаш, кхыйола официальни нах;

финляндски оагIонгахьара — кхыча мехкашцарча гIулакхий министр П. Вейрюнен, арахьарча торговле министр Э. Реноле, У. Кекконена улувбаьнна баьхка кхыбола пачхьалкхени политически деятелаш, Финлянде доалера виналаш.

(ТАСС).

Советий Мехка гIолла

ТОСНО (Ленинградски область). Вахара дика аьттув болча пхеза вIаштIардаьча цIеношкарча квартирай дIоагIаш дIаденнад хьайбаш кхаш леладерий механизаторий бIаь дезалга «Любань» яхача совхоза рабочкома членаша. Цу событе итог ю области хьалхле леладеча боахама коллектива экономически социальни дегIайоалаяра пхе шера программо. Пятилетка шерашка центральни усадьбе хьалъяьй бытовой гIулакхаш ду комбинат, шинь тика, берий беш-ясли, телеательё, бани. ДIахо дехкад кхашкеи фермашкеи долха асфальта накъаш.

●

КРАМАТОРСК (Донецки область). «Катовице» яхача металлургически комбината лаьрхIа я «Новокраматорски машиностроительни завод» яхача объединене хьаьльнкха «2000» хадданза болх бу шерача аьшка листаш юстан. Стана хIара шера дургья машиннаькъа вагонаш, трактораш, юртбоахама машинаш, кхыйола техника арахецара эша 6,5 млн. тонн болата листаш. Из я краматорски машинашъераша польски металлургашта кийчъь ворхIагIа йола агрегат-исполин.

●

ПЕНЗА. ТIема хала нахкъаш даьча фронтовой медицински йиккарий къонахчалах дувц Кривозерье яхача поселка № 61 йолча юкъерча школе хьайийлача халкъа музей лердача экспонаташа. Уж хьатуълъяй аьхки шоай крае гIолла экспедици ечa хина къонача лерйоахараша. ХIана Пензенски области болх беш я краеведаша хьаь 240 школьни музей. Ишта летописаш оттаьй нах бахача 350 пункта. гулдаьд Октябрьски революцеи Сийлахь-боккхача Даймехка тIемен ветеранаш эзараш къамаьлаш.

●

ДНЕПРОПЕТРОВСК. Болх бе йолаллийтай мехка эттара йоккхагIа йолча Орельски бройлерни фабрика хьалхара аргIа. ХIара шера кхо миллион кIорни яьяла лаьрхIа корпус хьалъяьй 18 бетта. Укх шера области пачхьалкхени колхозий юкъарчеи бройлерни предприятеша доаккхаргда 40 эзар тоннал совгIа диетически дулх — пятилетка йолалуш даьккхачул шийттаза дукхагIа.

●

ЕРЕВАН. Республика тепличии боахамашка белабеннаб керда продукци хьагулъе. ИтталагIа пятилетка йолаелча дениа кизга кIалхара майда шоази гаргта шеръяьй. ТIадоагIача шера Раздане болх бе йолалургья 30 гектара тIара тепличии комбинат. Iан-бIаьстан замалахьа треста болхлоша доаккхаргда 43 эзар центнерел дукхагIа баьцараш.

●

ЛЕНИНАБАД. Шура йоахача хьайбай боахама доалдара боахамий юкъара автоматизированни система хьаьлай Ходжентски районе. ХIана цох дIатехац йоккхий шурий комплексаш йола деррига боахамаш. Керда боахамий юкъара служба хьаьра инициатива дIайолальча Урунходжаева цIерагIча колхоза АСУ рекомендацеца торо еннай укх шера 20 процент дукхагIа шура яккха. Шу доладелча деза хIара Iаттагара 3500 килограмм шура яьккхай.

●

ЗАПОРОЖЬЕ. «Запорожсталь» металлургий къахьегама гIулакхаш хьахьенкад завода культура Дворце хьайийлача самодеятельни художникий балхий выставко. Тхьаь итт шу хьалха хьаль изостуди чIоагIа езаш я индустриальни городе. ХIанз Украине болх беш я искусство езарий цу тайпара цаIн ахи эзар гаргга объединени.

●

ДЖАМБУЛ. Кызылкумашка керда саксаули бешамаш егIа баьнна Казахстана хьу леладераш. Пхе шера дIаегIай шин бIаь эзар гаргга гектар йоккъалатта мишхи ца кхера саксаул. Цо дика хьалаш кхеллад лаьсенни доакъара продуктивность айяра.

(ТАСС).

Свеклаш лелаерий толам

Укх шера аьттув боацаш хиннача хаоттама шоай гозал а денал а духьала а оттадь Шалински района «Автуринский» яхача ноьсаш лелаеча совхоза свеклаш лелаечар йоккха котало яьккхар. ПланагIа 3700 тонн тIаийнача декхарегIа 4000 тонни свеклаш йоккха езаш хиннача 4500 тонн ехкай.

Юкъера лаьрхIача 184 гектар йолча кхай хIара гектара тIара 300 центнер свеклаш чуийцаяне, А. Алиева кулгалдеча механизированни звено шоаш лелаеш хиннача 30 гектарах хIарене тIара 380 центнер чуийцай. Кхы а дикагIа хьувкъам кхебаьб свеклаш лелаераша Б. Эльмурзаева, Б. Юсупова, Б. Хизриева, К. Каимова.

— Совхоза свеклаш лелаераш дага бац шоаш даьчох тоъам а баь Iс, — дуьц совхоза директора А. Шахгиреева. — КПСС ЦК октябрьски (1980 ш.) Пленумо даьча социамашта жоп а луш, уж хIана тешшаме дард йоллаш ба цхьайтталагIча пятилетка хьалхарча шера хьувкъама.

Опыт бола механизатор Б. Абубакаров шийн агрегатаца кхай тIа минеральни удобренеш тувсаш ва, цуна тIеххьа даьтта оахаш боахк механизатораш Д. Мулаев, И. Магомадов, Б. Хамдулаев. Балха дикал лакха а йолаш, цар хIара дийнахьа 150—170 процент кхоачашъю дея нормаш. Из кхетадеш да балха оасарелга хьежжа морально а материальни а безам совбоал цар. ХIара дийнахьа дикагIбола механизаторашта ахчан премеш карара-кара тела цIе вымпелаш лу.

Совхозерча механизатораша шоай торонашка а хьежа, укх шера лаьрхIад хIара гектара тIара 400 центнер свеклаш чуэца. Из толам боаккхилга дукхагIча даькъе дувзаденна да хIана йоллаш леттача лардаца. Цудухьа, балха дикал а къахьегама оасарле а лакха йолаш бола беш ба аттуринцаш.

НОВ. Л. САИДАЕВНА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Дукхача шерашка боахамех советски органашка бертате болх барахи ваьча дийнахьа деза шоаьтткъеа итт шу дизарца дукхаденнеи Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла нов. Саидова Лемена — халкъа депутатий Шалински районни Совета исполкома председатела.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИН.

г. Грозный.
1980 ш. 12 ноябрь.

КПСС XXVI съезда накъадолхаш

ПАРТЕ ХЬАЛХАДОАХАРАШ КХОАЧАШДЕРГДА

МагӀалбика района къахьегамхой цхьаьтарра хьинар айденна а болаш юкъебахаб съезда сийна шерра дӀайолаеннача социалистически яхьа. Дукхача предприятей коллективаша инициатива хьайкаьъар X пятилетка заданеш Октябра 63 шу дузаш кхоачашъе, 1980 шу толаме чакхдаккха. 1981 шера шин бетта заданеш парте XXVI съезд хьаеллаш кхоачашъе, аьнна. ХӀаьта царех дукхаьараш шоай заданеш кхоачаш а яь яьхкар Октябра цӀейга. Тоам хулаш хӀана да, промышлени предприятеша, гӀишлошъеча, транспортий, торговле, бахача наха бытовой гӀулакхаш деча организацеша съезда сийна лелаьча социалистически яхьа итогегӀа районо октябрь беттен 1980 шера итт беттен республике кхоалагӀа моттиг лацар а республикански газеташ тӀа оттадаьча сийлен Улга тӀа из яьккхар а.

ИттлагӀа пятилетка чакхйоалача шера къаьстта шаьра бӀаргагу городской партийни организаце кулгалца тха района къахьегамхоша яь кӀоарга экономически, социальни, культурни эргалокаш. Партийни конференцица хьалха хиннача отчетно-хоржамий партийни собранеша бокъонца анализ яьй берригача организаторски партийни болх вӀаштӀехьбаккхара, экономикен культурен дегӀаккхулача, нахк кхетам луча партийни кулгалдара боарама, нийса мах баьб партийни комитеташен бюрошен, юкхьанцарча партийни организацей секретараша баьча балха, белгалдаьд дӀахора декхараш.

XXVII городской партийни конференци хьаллача денга района промышлени предприятеш дина лоархӀаьйй шоаш тӀаьйца хиннача доккхагӀдолча социалистически декхарех, продукци маьхала яккхара X пятилетка заданеш 1980 шера 1 ноябрь хьатӀаотташ кхоачаш а яь. Пятилетка заданел совгӀа даьккхад 42 эзар тонн мехкдаьтта, 104 эзар тонн стабильни доаца бензин дыьд, 48 миллион кубически метр газ яьккхай, 107,7 эзар метр бурув текад лаьттан чӀоагӀача тӀоанех.

Общественни производства эффективности балха дикали лаккхъяр духьа лелаьча социалистически яхьа толамаш дахар бахьан долаш 1980 шера МагӀалбика района цхьа санна дукхаза а КПСС обкома, НГӀАССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома сийлен грамоташ тийннай.

Белгталара толамаш даьхад юрташкарча къахьегамхоша а. ТӀехкхоачашъьйй пачхаьалкхенга ялат, баьцадаараш, сом, тха, фуаш доххара пхе шера планаш. ЧӀоагӀъенний юрта боахама материальни база. Керттера производствени фондаш 1975 шераца нийсйича шозза дукхагӀа хиний. Цу юкъа технически пизаца шозза дукхагӀа Ӏалашбаьб юрта боахам. Комсий продукци дукхагӀа яхара дӀахо а специализаци еш я юртбоахамэ производствана. Пятилетка хьайолаелча деза цу даьнъага дӀадахийтад 19 миллион сом.

Волхлой, инженерно-технически болхлой творчески хьинар айденнад. 1978 шера деша производствана юкъейаьхьай 1,9 миллион сома экономически эффект енна йола 1219 рационализаторски предложени изобретени.

ГӀулакхаш тоалуш доагӀа капитальни тӀирсаш хьалдеча а. Хьалъяьй 320 моттиг йола больничи комплекс, ерригa а лаьрхӀача мах беш йолча моттиго 1000 квадратни метр дӀалоацаш йола тикаш, чуӀе моттиг 15000 квадратни метр йола цӀеноаш. 1980 шу чакхдалалехьа хьалъь ярга 620 моттиг йола школа, 90 моттиг йола детсад-ясли. Пайда ийца яьнна ерригa капитальни вложенеш 66 миллион сома я. ХӀанз районе вӀашагӀьелла гӀишлошъю шк организаци а.

Партийни организацей балха тӀарча дикача хӀамай бе боагӀача тайпара мах а беш, отчетно-хоржамий партийни кампани йолча хана шоаш къамаьлаш деш коммунисташа хьаккхашта хьагучадоахар производственно-боахамен кхетам беларен балха тӀа долаш мел дола кхоачамбоацараш.

Районе дукхагӀа халац хьаеш йола промышленни продукци, нийслагӀча пятилетке шер-шера хиннача юкъерча боврамца нийсйича промышленни продукци маьхала яккхара объем тӀехь-тӀехьа лаьгӀлуш я. Мехкдаьтта а тӀехь-тӀехьа кӀесагаргӀа доах, хьалйоахаш йола запасаш алсамьяккхара ений диремтикий заданеш, гӀишлой-монташи балхашта хьахийцача ахчах пайда ... эшара ллдаьд кхоачашьяд.

Бурув тохара балхий управлене коллектив (начальник нов. Темираев, парторганизаце секретарь нов. Чалиев) 10-гӀа пятилетка хьайолаелча деза тохкама бурув тохара планови заданеш лоархӀаш, балха тӀа аварешъ, осложнениш, брак ю. Скважинаш караерзаяра балхен вӀаштӀехьдахара еш йоза уйла лаьгӀьяй.

«Малгобекнефть» НГДУ (начальник нов. Н. А. Орехов, парторганизаце секретарь нов. Ф. А. Албогачиева) кулгалхошей партком шоай мел долча кхоачамех пайда ийцабац тӀоаншкара доаха мехкдаьтта алсамдаккхара, карагано-чокракски тӀоана кӀал даллийса мехкдаьтта хьалдаккхаро балхаш сихдара, насоски, скважиний фондага мехкдаьтта дукхагӀа далийтара. Эксплуатаце дӀаеннаяц совцаяь лаьтта вализински скважинаш. X пятилетка директиви заданешка хьежжа дац даьккха мехкдаьтта.

Вознесенски газ чакхйоахача завода кулгалхоша (директор нов. Максимов, парторганизаце секретарь нов. Чирков) вӀаштӀехьдаьккхадац республике хьаккхуьйтача Малхбузен-Сибарег1ен мехкдаьтта цхьа дакъа чакхдаккхара чотах мощностаяшка болх дукхагӀа байтилга. Кирпичний заводе (директора декхараш кхоачашдер нов. Албаков, парторганизаце секретарь нов. Товсултанов) промышленни продукци маьхала яккхара план кхоачашъяьяц. Предприяте лоха я къахьегамен производственни дисциплина.

Капитальни гӀирсаш хьалдеча хӀанз а моттигаш я ахча дӀа-юха а дийхьа лоаттадеш. Кхоачам болаш сиха хьальяц чуӀеча цӀеной, культурни бытовойи гӀулакхашта лаьрхӀа объекташ. Пятилетка хьайолаелча деза ца деш дисад 820 эзар сома маьха гӀишлой-монтажни балхаш. Бизза пайда эцац транспортни средствах, кхъагӀдоах вахташ дӀа-хьа кхуьлилгеи района мехкдаьттахой технологически транспортица Ӏалашбелгех, 9 бетта план кхоачашъяьяц районин буазама узло (начальник нов. Беряннова, парторганизаце секретарь нов. Дзаурова) доходаштен радиофикаци ярай. Телефонии бувзамо во бу болх, къаьстта а юрташна.

«Малгобекнефть» НГДУ ОРС-а (начальник нов. Гомкортиев, парторганизаце секретарь нов. Пущин), РайПО (председатель нов. Алироев, парторганизаце секретарь нов. Барханов) кулгалхошен партбюрошен вӀаштӀехьдаьккхадац ерригa торговля сеть лерттӀача санитарно-технически хьал тӀа оттаелга.

Бахача наха гӀулакхаш дикагӀа дара горбыткомбинато (директор нов. Яндиев, парторганизаце секретарь нов. Ахильгов)беш бола болх городашкарчен юрташкарчен къахьегамхошта кхоачамбеш бац.

Дерригача кхоачамех пайда ийцабац юртбоахама производстве. Кхоачашъяц иттлагӀча пятилетка заданеш пачхаьалкхенга генараш комсаши йохкара.

Отчетно-хоржамий кампани йолча хана анализ йир кадрай дикала состав тоьяраш партийни мугӀараш чӀоагӀдарах, болхлой класса, интеллигенце дикагӀбола викалаш хоржаш парте хьачуяра, хьинаре политически бӀухой хургболаш коммунисташта кхетам балара городской парторганизаце беча балха.

XXVI-гӀа городской партийни конференци хиначул тӀехьагӀа парте городской комитето лакхбаьб организационно-партийни балха боарам. тоаьйй юкхьанцарча партийни организацешта кулгалдара стили методаши.

ХӀанз городской партийни организаце я КПСС 1368 члени членалла кандидати юкъе вола 57 юкхьанцара, 31 цеховой партийни организаци, 66 партийни группа. Отчет ена юкъагӀа КПСС мугӀарашка хьачуийцав бӀаь совгӀа саг, царех 73,3 процент болхлой ба. Дукха КПСС членалла кандидаташ производстве хьалха латт. Царех цхьабараша хаьал хьалха кхоачаншьйй пхе шера заданеш.

ЛаьрхӀача къонача коммунисташта кхетам балара тӀаберзабаь болх бу парте горкомо, юкхьанцарча партийни организацеша. Районе болх беш я къонача коммунистий йиъ школа. Цига деша вагӀа КПСС членалла 66 кандидат. Къонача коммунисташта лекцеш ешаш, доклаш еш хул парте горкома секретараш, боахамий кулгалхой, парте ветеранаш, Сийлахь-боккхача Даймехка тӀема доакъошхой, производстве хьалхадаттареш. ЧӀоагӀа бехктоккхе ба КПСС членалла дӀачубаха кандидаташта рекомендацеш енна бола коммунисташ.

Дукха хӀама да деш боахамий культурен дегӀаккхулара, лоархӀамегӀа йола участкаш принципиальность, хиланза йоагӀаца знаней йолаш, корта бола гӀулакхаш доахкаш йолча кулгалдеча кадраца чӀоагӀьяра. Цунах доккха бернат доал. Масала, нагахьа санна 1976 шера планови заданеех лоархӀа ца еш 4 предприятии 106 подразделени хинна яле, 1979 шера яьча итогегӀа цхьа предприятии 14 подразделенни мара яцар.

Производствени коллективашта кулгалдара гӀулакх корта болаш леладу «Малгобекнефть» НГДУ начальника Н. А. Орехова, УБР начальника С. А. Темираева, ВГПЗ директора И. В. Максимова, № 17 йолча юкъерча школа директора С. М. Чапанова, Г. Ахриева цӀерагӀча комсий совхоза директора С. А. Бухадиева.

Парте горкомо белгалъярь болх бу кадрий массазарен дикен резерв кийчъяра. Хьадда гӀулакхаш тӀа а дехкаш тохх из. Уж ковкъостий парте горкома состава юкъекхувл, города а юртий а Советий депутаталла херх тайп-тайпарча комиссей балха юкъе дакъа лоацаш хул, парте горкома пленумашка, бюрошка, халкъа депутатий городен юртийн Советий сессешкен исполкомий заседанешкен дувла уттадеш дола дешаш кийчде ухийт.

Предприятешка резерваш юкъебахийта кандидаташ предприятей кулгалхой отпускен командировкен бахача хана цар декхараш кхоачашде уттабу. Иштта цхьа санна дукхаза а декхараш кхоачашдеш в хина. Цул тӀехьагӀа резервера УБР керттерча инженералла хьожаваь А. С. Варламов, ВГПЗ керттерча инженералла — Г. В. Нагаевский, бурув тохара балхий Управлене РИТС-1 начальникалла — А. Ю. Саутиев, совхозий директоралла — К. Маршании В. А. Попови, совхозий керттерча специалистлла — В. Д. Джанхотови И. Богатырева. АТП директоралла Х. А. Бузуртанов, кхьбараш.

Районе бӀарча хьанйцача 72 процент кулгалхой лакхера образовани йолаш ба, хӀаьта лаккхера образовани йола резерв — 90 процент.

Юкхьанцарча партийни организацей секретарий дикала состав тоеннай. Юкхьанцарча парторганизацешка отчетно-хоржамий кампани йолаш мегаргболаш лаьрхӀаб парткомий, партбюрой, секретарий болх. Керда хержача секретарех 34 саг лаккхерен йистелханза лаккхерен, 23 — юкъера образовани йолаш ва.

Отчетно-хоржамий собранешка коммунисташа енна ерригa предложенеши критически замечанеши лаьрххӀа Ӏомаеш я юкхьанцарча партийни организацешка санна, иштта парте городской комитете а. Белгалдаьха кхоачамбоацараш дӀадахара тӀадерзадьча гӀулакхаша новкъостал дерга Ӏилма-технически прогрессага бодача наьнъагӀа боаха тӀа сихбара. X пятилетка заданеш кхоачашъелга Ӏалашдара, хьагойтаргда боахама механизм эргайоахаш тоаяра, берригa идеологически политико-кхетамен болх тоабара наькъаш.

Коммунистий декхар — коммунизма сийрда кхоане хьалъераш хьалха хилар. Коммунист декхарийла ва парте бовцараш комсомольцаш шоалта тӀеххьа дӀакхувла, зуламен ледарен мел долча хӀамашта духьалара парте хьинаре политически бӀухо хила.

КПСС XXVI съезда накъабоахаш МагӀалбика коммунисташ доши гӀулакхи цаӀ хиларца дхьахьокх. Советски Союза Коммунистически партена шоаш мутӀахьа хилар, цо хьалха мел даьхараш кхоачашде кийча хилар.

П. БУСЕВ,
КПСС МагӀалбика горкома хьалхара секретарь.

Саг шиъ ихела да па

НАХ ДУКХАГӀА БОЛЧА ХУЛ ИЗ

Парте Ведана райкоме хоза хеташ цӀи йоакх Харачой юрта библиотека коммуниста Тураева Марияй. Хала дац библиотеке болх бе аьнна хеталу. Дешарашта книжкаш дӀадалара, юха уж царгара хьаэцарах доалаш дац, кхы а дукха да де дезараш. Библиотеке беча балхах кхоачамбаь Ӏеш яц Мария.

Цо дизза дакъа лоац района общественни вахаре. Харачой юрта Совета цеховой партийни организаце секретарь, кхалнаьха совета председатель. Харачой юрта Совета депутат я из. Коммунист хиларах тарра моллагӀа а дӀадоладьча кердача хӀамана хьалха хул. Новкъостшта шийгара масал тойт Марияс. Хьайбашта доакъар кийчдеча е юрта, районе деча субботникашка, юртахошта доагор Ӏалашдеча а цӀенош деча а юстара ца латтарца колхоза вахаре дизза дакъа лоац цо.

Массаза а балха эффективности дикали лакхъяра йола социалистически яхь дегӀайолаеча влияни доаттадеш хьайоагӀа коммунист Тураева Мария. Колхозхой хьинаре къахьегара тӀахьехаш дола пенгаешт, къахьегама листокаш, «Молнеш» арахеш, лозунгаш хьалъетт партийни активист болх беш йолча библиотеке. Каст-каста цо вӀашагӀъехк эшаш йола выставкаш, дӀайоаьйт пятилетка хьалхалаттарий дикагӀйола опыт.

Юртара, районера кердадараш дувцарах кхоачам а баь ца Ӏеш цо мехкара, доаьол декъара керда хӀамаш дувц къахьегамхошта. Массаза а книжка е гавет кӀира долаш хул Мария.

ДӀайхача партийни дешаша Даьхен руанъа алсамдиккхара хьинаре къахьега нах тӀахьех цо, уж хестабу, царна карагӀаьнимараш дӀадовзийт. ХӀанзарча хино шовшкара дӀадеха декхараш сийлеца кхоачашдеш барош кӀезига бац Ведана районе. Дукха къамаш дакъ вай Даьхе кхы а кӀаьтегӀа, хозагӀа хилийтара низ ца кхобеш къахьегаш.

Халахете хӀана а болаш ба общественно-пайдане болх па бе, дӀаяхача замах юкедиса во гӀулакхаш дӀадахара новкъарлоацаш е тӀерташ бараш а. Шоай баьде гӀулакхаш хьалха а доахаш кагирхойи бераш вай сийрдача вахаре шоай моттиг хьа я лаьца дӀаоттийтара юхатетт цар.

ДӀаяхача замах юкедисача цешпарапца лира къовсам лоаттабу района лектораша атеисташа. Цу атеистически фронта ситуацнастех цаӀ я Тураева Мария а. Атеистически балха йоккха опыт я цуй. Цо хан-ханнахьа уттаю хӀаназарча хаина жоп луш болча дина духьаларча балха план. ТӀаккха коммунисташа партийни собране чӀоагӀъю из.

Библиотеке вӀашагӀъеллай лаьрххӀа йола атеистически уголок. Укказа я балха план, лекторий-атеистий список, эшаш йола материалаш, атеисташа баь болх дӀаязбу тетраль.

Харачой юрта болх беш я М. Тураевас кулгалдеш йола атеизма совет. Цхьайтта оьрут я юрта. ХӀарцкена тӀачӀоагӀваьа цхьаца лектор-атеист. Белгалданкха деза атеистически балха бӀухоза беш бола болх парте XXV съезда, цул тӀехьа хиннача КПСС ЦК Пленумий, парте Нохч-ГӀалгӀай обкома пленумий решенешта жоп луш хилар.

— «Идеологически, политико-кхетама болх дӀадо тоабарах» бола КПСС ЦК соцам бувцаш берригa оахош беча атеистически балха итогаш йир оаха, — аьлар тхога атеистий совета кулгалхо йолча М. Тураевас. Цига белгалдаьяр цу балха тӀа хинна кхоачамбоацараш, — производство дегӀаяра, хӀара сага духовни кхетам лакхбара, дина тӀехье хьалхелара шиъ берригa низ тӀабахийта гӀерт атеист.

М. Тураевайгара масал а эцаш беседаш ю, лекцеш еш лектораша — атеисташа школа комсомольски организаце секретара Бупуева Совдата, йоккхагӀйолча пионервожате Гайсултанова Аьсета, юрта Совета председатела Вишаев Мовлде, кхычар. Уж наст-каста вӀашагӀбеттталу къахьегамхошца.

Дина кхетабергболча меттала атеистически темах беседаш еш тӀагӀертта гучадах, дӀадахара де дезараш дувц дукха истий кхувлар, кхийна баланза бола мехкарий маьре дӀателар, бераш дешара тӀерадахар, урдош дахар, корта бодабу маларaш мелар, кулгакхство, кхынараш санна дола дӀаяхача замат юхедиса во гӀулакхаш.

— Мархаш долаш дар яц, — аьлар нов. Тураевас. — Колхоахой болча яр со. Цхьабераша мархa кховбар, ца доакха цӀей а лоарӀаш. Во Ӏаьдал да из.

Сай беседашка мархa кховбилга хьа мишта хинйад, сенна кхьбад из, цуй реакционни чулоацам бувц аз. Нахаца беседа еш литературех, хьахама пособех пайда эц оаха, яхаш дӀахо дувц Туралова Марияс.

Дина духьала беча балхах дола дешаш партийни собране наст-наста дувца уттаду М. Тураевас. Коммунисташа цхьана наха юкъо бела бола берригa атеистически кхетама болх тоабара наькъаш белгалдоах, лекторий-атеистий отчеташка ладувгӀ, цар балхацара кхоачамбоацараш гучадоах цо. Массаза а нах дукхагӀа болча хул из.

Х. МУКАЕВ.

СУРТА ТӀА: (аьттехьаръяр) шиъ юртахоща беседа еш я М. Тураева.

Автора сурт.

Нохч-ГӀалгӀай АССР Министрий Совете

ДЕПУТАТА ПРЕДЛОЖЕНИ ЕННАЙ

Шиъ дегӀанарча веседане НГӀАССР Министрий Совето ла а дийгӀар, йийна а йийцар Нохч-ГӀалгӀай АССР Лакхехьарча Совета сессешка депутаташа тийнна предложенеши яь замечанеши кхоачашъярах автономни республика бахача наха бытовой гӀулакхаш дара министра А. Н. Инуркаевен торговле министра Ф. В. Мирчевен яьча доклаш.

Баь болх белгал а баьккха, республика Министрий Совето дӀахайтар депутатий предложенеш кхоачашъелга цу министерствашка лерттӀа ца леладелга. Масала, къахьегамхой письмошцара болх тоабара хьанъельа депутаташа енна предложенеши яь замечанеши кхоачашъяра доагӀаш дар даьдац бахача наха бытовой гӀулакхаш деча министерства. Къахьегамхошта уттадеча деношка хьежара лоаттабу тӀахьожам, цу хьакъехьа даь соцамаши дийтта приказаши кхоачашдарга хьажар министерства аппарато во леладу. Шийна карарча предприятей болх тохкилга во вӀаштӀехьдаьккхад. Цудухьа «Грозгорпромхерске», «Чечингелерадиобыттехника», «Чечингбыттехника», объединенешка бахача наха телача предложеней, заявленей, жалобай йоагӀаш йола учет яц, царга хьажара ханаш телхаю.

Республика торговле министерства хайра хӀама дац депутатий предложенеш кхоачашъяра, гучадаьха кхоачамбоацараш дӀадахара. Мах беча организацей балха лерттӀа тӀахьожам лоаттабац. Цхьайолча торгови предприятешка къахьегамах дола законодательство телхадарах яь замечанеш духха теркал ца еш йитай министерствос. Факташ тахха а техха, нарушенеш гучаьхачул тӀехьагӀа предприятешка справкаш дӀа а яхийта Ӏийнай министерство, доагӀаш бола приказ ца тохаш е кхоачамбоацараш дӀадахара тӀехьа тӀахьожам ца оттабеш. Цудухьа предприятешка къахьегамах дола законодательство телхадеш хӀанз а моттигаш нийслу.

Нохч-ГӀалгӀай АССР Министрий Совето бахача наха бытовой гӀулакхаш деча а торговле а министерствай кулгалхошта тӀадиллад «1980 шера 8 июнерча РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума соцамга хьежжа Советий сессешка депутаташа тийннача предложенешкен замечанешкен Нохч-ГӀалгӀай АССР министерствашка, ведомствашка, объединенешка, организацешка, учрежденешка хьожилга тоадара де дезачох» бола соцам кхоачашбелтен гучадаьха кхоачамбоацараш дӀадоахилгеп.

Цу гӀулакха де дезар фуд аьлча, из да депутатий предложенеши замечанеши кхоачашъяра тӀехьа тӀахьожам оттабар, хӀаьта боагӀ-боагӀача гӀулакхаш тӀарча наха царга хаинахьа информаци яр;

депутатий предложенейи замечанейи лерттӀа анализ яр, экономически социальни дегӀахара планаш уттаеча хана уж теркалъяр, предложенеши замечанеши кхоачашъяра дувзаденна дола лоархӀамегӀа дешаш министерствай коллегешка дувцар;

предложенейи замечаней учет еча чӀоагӀа порядок оттаяр шоашта карарча предприятешка, организацешка учрежденешка, уж кхоачашъярга хьежар.

НАХ МАЬКХАЦА ЛЕРТТӀА ӀАЛАШБЕ

НГӀАССР Министрий Совето дийцар республике баха нах маькхаца а маькхабулочни наделенеца а Ӏалашбеча нийслуча цӀенхаштттарча кхоачамбоацарех дола дош. ТӀаийцача соцам тӀа белгалдоаккх республика кхачан промышленноста министерства, торговле министерства, респотребсоюзо, Грозненски машиннаьхьа отделене ОРС-а, халкъа депутатий городскойи районни Советий исполкомаша баха нах оттаьча нормашке хьежжа маькхацен маькхабулочни наделешцен Ӏалашбара доагӀаш дар ца даьлга.

АссортиментагӀа хьоар, дрожжеш ца лоаттабар, мел эша йовхал ца хилийтар, болхлой кхоачаш ца хилар, пийшкашта доагӀача тайпара технически гӀулакх ца дар бахьан долаш маькх хьеча предприятешка лерттӀа болх белга Ӏалашдац НГӀАССР кхачан промышленноста министерства.

Кхачан промышленноста министерства, Назрановски райисполкомо, «Чечингремстрой» тресто Назрановски маькх еча завода хиннахьа ремонт яь яьккхац. Из бахьанце районе баха нах лерттӀа Ӏалашбе вӀаштӀехьдалац.

Къахьегамхой маькхаца Ӏалашбеча цӀенхаштта гӀалаташ дувлийт респотребсоюза предприятеша. Цудухьа Сунженски, Шелковской, Шалински, Гудермесски, Ачхой-Мартановски районашка, кхыча моттигашка бахача нахьа хьашташ дизза Ӏалашдац. ХӀаьта цхьайолча маькх еча заводийи пекарней производствени низалех лерттӀа пайди эцац.

Ялатапродуктай управлене маькх еча предприятешка эшача ассортиментагӀен хаинахьен дӀаккхиьхьац хьоар, хӀаьта Нохч-ГӀалгӀай транспортни управлене, районни потребительски обществай, болхлой Ӏалашон отделий, общественни кхачан управлене кулгалхоша хьоар, хьаьль маькх дӀаккхахьара мел эша транспорт хилийтац.

ТӀаийцача соцам тӀа белгал ма даккхара, халкъа депутатий городскойи районни Советий дукхача исполкомаша даим тӀахьожам лоаттабац маькх хьаечен из йохкачен предприятей балха уж предприятеш транспортаца, хьоараца, болхлошца Ӏалашъяц.

Нохч-ГӀалгӀай АССР Министрий Совето кхачан промышленноста министерства, респотребсоюза, Грозненски машиннаьхьа отделене ОРС-а, республика торговле министерства, Нохч-ГӀалгӀай транспортни управлене, халкъа депутатий городскойи районни Советий исполкомий председателий теркам тӀаьахийтар маькх еча а из йохкача а предприятей балха юкъе цӀенхаштта кхоачамбоацараш хилара, хӀаьта цӀендаь уж дӀадаха цар кулгалхой декхарийла а бир.

Цу гӀулакха дааза дарг мел доацар белгалдаьккхад тӀаийцача соцам тӀа.

Пятилетка Советски Конституце 3 шу дузача денга кхоачашъергья аьнна дош деннадар аьшкабетонни конструкцей Грозненски завода № 2 йолча цехерча формовщиккий бригадира Лушников Иван Митрофановичей стропальщика Тлипаров Капитула Дашировичей. ХӀаьта из дош цар дизза кхоачашдаьд, 10-гӀа пятилетка 5-ча октябре кхоачаш а яь.

СУРТА ТӀА: (аьттехьара аьрдехьа): И. М. Лушников К. Д. Тлипаров.

И. ПЛИЕВА сурт.

ХЬУВКЪАМ ДИКАГӀА ХИЛА ЙИШ ЯР

ТӀеххьарча ханнаца шекара свеклаш кхеира план кхоачаш ца еш хиннача боахамех цаӀ бар Шаьла районера «Джалка» яха совхоз. Шекара свеклаш дӀас йолабиза гӀоне цӀаккха а кхоачашъяьяц совхозо из лоархӀаме технически культура йохкара пачхаьалкхен план. Итташ эзараш сомаш мах бола свеклаш чуйбю эггара кердагӀа йола техника луш цхьаккха пайде а боацаш лаьтар.

Из бахьан долаш дукхаза е а йоагӀаш критика яь совхоза. Цхьабакъда, укх шера гӀулакхаш тоадаларгахьа хувцамаш хиннад боахаме. План 13,7 эзар тонн йолаш пачхаьалкхента еххай 14 эзар тонн свеклаш, продукце товарность 96 процентага кхаьчар. Кхыча боахамашкарча гӀулакхашца из цифра нийсьяра аргда аз республике юкъера цифра 93 процент мара яц.

Шекара свеклаш чуйцар белгальа хиннача хана дукха а хьалхагӀа, дахача шера декабрь бетта а тӀехьа из чуйцца а пачхаьалкхенна дӀаенна а ялана хиннаяле а. МалагӀа керда резерваш яр совхоза кулгалхошен специалисташен юкъейоалаяраш? Мишта вӀаштӀехьдаьлар цар цу тайпара толамаш даха?

Нагахьа санна дӀадаьача шерашка совхозо свеклаш 730—750 гектара тӀа юш хиннаяле, укх шера 630 гектара тӀа е лаьрхӀар. Цу тайпара решени ийса хилза хилар гуш да, хьалха хӀара шера гӀулакх ца дар бахьан долаш оасарах хьал а йикъе 70—80 гектара тӀара йийна свеклаш йовш хиина хиларах.

Шекара свеклаш чуэцар — эггара дукхагӀа къахьегам чулоаца процесс я. Йолалу из практически хьажкӀаш, генараш, кхыйола юртбоахама культураш чуэцара балхашца цхьана.

Бешха вӀаштӀехьдоацаш дӀадохаделар свеклаш чуэцара балхаш, хӀана аьлча ерригa автотранспорт хьажкӀий кхашна хьожайяр боахама кулгалхоша. ХӀаьта шекара свеклаш чуэцара балхаш дӀаьхделар, тӀехьадаьлар из дӀалулга а. Цхьабакъда, из болх сихбергбола хӀама дагадехар — кхашка эраьккхар РКС-6 яха свеклаш чуэцца комбайни.

Массацарча свеклоководьемнкаца болх беш хилча 7—8 ди деза гектарчицана шийй участок чуэцца, хӀаьта комбайно шин сахьата бу из болх. Цо ю гӀойле гектара йоккха я, амма свеклаш чуэцача комбайна болх лерттӀа вӀаштӀехьбаккха атта дац.

Свеклаш чуэцача комбайнаш тӀа хайшар Хамзаев Леча, Башуев Мовсар, Сарбиев Сайт-Хьасан, Зармаев Салам санна бола опытни механизатораш. Норма яхо гектар йолча цар хӀара денна 4—5 гектара тӀара свеклаш чуэцар.

Совхоза кулгалхошен специалисташен бокъонца дика толамаш даьхад укх шера свеклаш лелаеча. Графикал хьалха а бувлаш чакхдаьхар уж хьайхарен пачхаьалкхенна дӀаяларен балхаш, дикача дас санна пайда ийцар свеклаш чуэцача комбайнех.

Цхьабакъда, цар даьчун хам боа а ца беш белгалдаккха дезаш да резерваш ерригаш а юкъейоалаяь ца хилар. Свеклай лордаш хьокхаш йола БМ-6 яха машинаш хьалха шоаш лаьттача бесса дешаша а яьха лаьттар. Лордаш хьеккар массазарча мангал хьокхача машинашца, балха дикал лоха хилар, цудухьа лордий доккха дакъа кхай тӀа дисар.

Свеклаш лелаеча цхьалолча боахамий кулгалхошен специалисташен каст-каста оал РКС-6 яха комбайнаш алхха вӀаьдача лаьтташка беча балха мара хайра яц аьле. Из нийса ца хилар хьахьокх «Джалка» совхоза механизаторий балхо. Цхьабакъда, цар а бизза пайда эцанзар свеклаш чуэцача техника торонех.

Свеклаш чуэцача агрегаташа бу болх оасаре а дикал лакха йолаш а хулга дукхача даьхье плантацеш нийсса кийчъярах тийша да. Свеклаш дӀаюваш а царна гӀулакх деш а мугӀараш ма хулла нийсагӀа хилийта, керттерча а хьахеттаьлуча а мугӀарий шорал хила доагӀача тайпара хилийта, мугӀара хьувзар ма хулла кӀезигде, мугӀар тӀа баьцовгӀаш нийлхаля листаши гӀаьххьа долаш хилийта хьажа деза.

Свеклаш чуэца йолаялелехьа мугӀарашта юкъера лаьтта 8—10 сантиметр кӀоарга цемцадаккха деза. ТӀаккха свеклаца чӀоагӀа дегӀ дахь, шекар Ӏоаду.

Белгалъяккха еза укх тайпара фаят а. «Джалка» совхозе 340 гектара тӀара свеклаш хий деххача лаьтташ тӀа я. Планови заданех цу лаьттай хӀара гектара тӀара кхоккха бӀаь центнер свеклаш чуэзаш я совхоз. ЛоархӀамаша хьахьокх, духхьал цу майдаа тӀара 10 эзар тонн продукци чуэ йиш йолаш свеклаш лелаераш хилар. Цхьабакъда, совхоза директорага Р. Алихаджиевга, керттерча агрономага Л. Исаевга, керттерча инженерага — гидротехникага Д. Арцаевга хий деххача гектаро масса центнер еннай аьнна тахан оаш хоатте, цу хаттара жоп лургдац, хӀана аьлча хий деххара гӀулакх вӀалла теркал деш а бац совхозе.

Шекара свеклашта вегетационни хий дуллилга вӀаштӀехьданккхара шин кӀирагӀа къахьега дийзар министерства специалистий. ВӀалла сага лагадохар а тамаш йола бахьанаш кхувл совхоза специалисташа шоай мелал гуча ца яйта гӀерташ. ХӀаьта доацар фуд аьлча, совхоза директора Р. Алихаджиевна шийй карарча нахагера беха боагӀача тайпара болх хьабеха ца хар. Шаьла района юрта боахама управлене керттерча агронома Б. Садулаевен цун начальнико К. Мусуевен цу совхозера кхоачамбоацараш теркал ца дар да.

С. АКАЕВ,
НГӀАССР юрта боахама министерства хий деххa лаьтташ леладарен удобренейи отдела керттера агроном.

Граждански тIом чаккхбаьнна 60 шу дузаш

Эггара хьалхара хоадам беш йола КОТАЛО

60 шу хьалха, 1920 шера ноябрь бетта, къонача Цlеча Эскаро боккъонца а хоадам-беш а эшайир Крыме инарала Врангела бIу — чурча а арахьарча а контрреволюце тIеххьара чIоегIале. Советски Россе нарараалийтанзар Сийлахь - йоккхача революце котало.

Интервенци-м империалистически пачхьалкхенаша Советски Iаьдал тIемаца дохадара шойла баргагIа леладь хьадда хIама ларxIа йиш йолаш яц ала гIерташ. тIеххьарча шерашка дукхагIа теркам тIаахийта аьндай буржуазин историографи вай мехна лаьттача граждански тIема проблемашта. Цхьабакъда, цхьанна хIаманца а харцде йиш йоацача документашен фактащен хьахьокх кхыча тайпара дарш: 1917—1920 шерашка Россе ль интервенци хьахиинкар духхьал арарча а чурча а контрреволюце барт бахь хилар бахьаш долаш. Цу тIа а из хьоаль а леладь а керттера низ бар чурча контрреволюцена ший низашта консолидаци е гIо деш хинна дунен халкъашта юкъера империализм. Духхьал деррига-ча дунен империализм. белгалдаьхад В. И. Ленина, «яр, боккъалдар аьлча, вайцига граждански тIом болабьр а из гаьнабалара бехке яр а» (ПСС, т. 39, оагI. 343).

Дунен халкъашта юкъерча буржуазе — хьалхагIа германкичо, тIаккха английски, французски, американски, японскичо — тIом болабир Россе котъьначча пролетариата дукъала. 1918 шера, ахка долададеннача хана интервентийн белогвардейцийн бе доаллар къонача Советски республика территоре дил дакъьах кхо дакъа. Ерригача фронтий йоахал 12 эзар километрга кхоачар. МоастагIаша бaь хинна го бохабара а революце дакъа толамаш лорадара а, тIемо дIадехарашка хьенин хийцар большевикий парте мехка вахар, деррига низаш средствашн оарцагIьльхар интервентийн белогвардейцийн бIуп наступлени юхатохара.

Къонача Цlеча Эскаро доахача цIенхаштарча толамаша, дукхалга диллача из хаддаза дегIаахаро. цуя тIема денал лакхдалро хийцар дунен халкъашта юкъерча империализма политика. Дунен хьалхарча тIем тIа (1918 шера ноябрь бетта) Германи ийшачул тIехьагIа Антанта лаьрхIар интервенци шерье, ерригача фронташна тIом сихбе. кертерча дакъе шоай тIема низашца Советски Iаьдал дохаде. Мехке къулбаседиъерча, къулбехьарча, малхбоалехьарча, оагIошка боассабир английски, французски, японски бIу.

Документаша тешал ду, Советски Iаьдал дохаде лаьрхIа хинна контрреволюце еррига стратегически планаш союзни эскарий командоване уеттеш а цар винилаша тIахьожом а лоттабеш чакхйоахаш а хинна хилара.

Къони Советски Республика духхьал шоай бIуна эшае гIортарах хIама ца хиначул тIехьагIа, империалисташа оттайир «большевизм гона юкъеерзаира» а из хIалакьяра а чурча а арарча а антисоветски низаша вIашагIа а кхийтта цхьана поход яра план. Плана юкъарча идея вIаштIехьальнкхаяр 1919 шера февраль бетта дунен хьалхарча тIем тIа котбаьннараша Германеца машар бара гулъьча Парижски конференце. ХIьата кхы а дикагIа йоваийтар из план 6 марта арадаьннача Антанта мехкий кертерча командоване документа тIа. Цу тIа йоахар, «Россе деррига довзонаш тIара йола а ль, большевизма дог долча Москвана тIанхачара йола юкъаре наступлени йолаянза» яргьяц. КертагIдоахар, интервенци вIашагIтехача «эрсий антибольшевистски низайн лоалахарча союзни пачхьалкхений эскарийн тIемах латташ хила езаш хилар. Керда поход еш юкъара кулгаш координацш е езаш яр Антанта яр». Адмирала Колчака лаьрхIIача договорагIа декхар тIаийцадар, еррига операцеш союзникий лаккхехьарча командоване вихало французски инарала Жанена довзийтача юкъарча директивашка хьежжа лелае. Цун ший хиниаб еккалаш берригача белогвардейски бIун штабашкен учреждешен. Тыла дакъерча дешашта вола Жанена заместитель хинаа английски инерал Нокс.

Антанта юкъарча стратегически уйлашта юкъе къаьстта моттиг дIалоацар эггара хьалхарча аргIанна малхбоалерча, къулбехьарча, къулбаседкъехьарча группировкай контрреволюционни бIу вIашагIтохаро. 1919 шера 17 апреле французски правительствана керте лаьттача Клемансос союзникий цIерагIа инерал Жанена яздора: «Нагахьа санна хIанз долаш дола дика хьалаш дIахо а латте, из нийса лерхI шуя дукхагIа долча низий поход керттера лоста Москвагахьа болаш хилча, аьрдехьарча фланго еррига вIашагIйоалла эрсий фронт хьаяра Деникинцара бувзам Iалаш а беш». Английски инарала Айронсайда де йиш йолаш хIама лерхIар ахке чакхдалалехьа Россе къулбаседкъевгахьара кампани чакхъаккхар, «Котласе дIачIоагIа луш. Вологдаи Петрограде хьа а лоацаш». Юкъерча Азе интервенташ «дог доалаш бар бIаьстанара кампания йолаелча большевикаш Туркестанера лелхабе вIаштIехьдаларга».

Балтийски, къулбаседкъерча, гаьнарча малхбоалерча, къулбехьарча порташка цу оагIошнахьарча буржуазия мехкий белогвардейски бIуна лаьрхIа тIема техника, герз, тIема кхоачам тIабола кемаш ухийтар интервенци вIашагIъелларша. Инарала Нокса надора цу хана, цу шера кIайбараш большевикашта дукъала кхесса хIара патрон Англе хьаь я лхаш.

Антанта Iалаьмате доккхий низаш вIашагIа а теха къонача Советий Республикана боккха нхерам тIатессабар. Цхьабакъда, Цlеча Эскаро хадданза тентакхбоахаш хIамаш а етташ хIалакбир Антанто оттабьрий бIу: хьалхагIа Малхбоален фронте Колчак, тIаккха Деникин — Къулбехьарча фронте, Юденич — Петраграда юхе, Миллер — къулбаседкъе, цу наьнъаца тIема гIулакхаш вайна аьттув болча оагIорахьа чIоагIа хувца а хувцаш. Российски Советски Республико а цун Цlеча Эскаро а хоадамбеш долча тIемашка эшадир Антанта вIашагIкхийтта низаш. ХIаьта Советски Республикана дукъала «14 пачхьалкхен поход вIашагIъеллай ше» аьнна хьанхайкаде Черчиль сихвенна хиннавале а, 1919 шера сентябрь бетте а ала дийзар цун. шоаш дагалаьца мел хинначох хIама хиниадац аьнна. Этта хиннача хьала бе боагIача бесса мах а беш, английски инарала Нокса нийса хIама аьлар интервенташ эшара бахьанех лаьна: «Миллион дола большевикий эскар доxалургда, амма 150 миллион болча эрсашта кIийбараш безаш а цу хилча, цIе бараштa раьза а хилча, корта боаш хIама да кIайчарна гIо де гIертар».

ХIаьта а 1920 шера дунен халкъашта юкъера буржуази цIаьхха а елар Советски Россе садикъа. Цу наькъа Антанта вIаштIехьдалаанзар кIай полякаши Крыме чIоагIбала гIийрта врангельски бIун мара цу гIулакха юкъеоза. Амма Антанта из тIеххьара поход а, цул хьалхагIа мел хиннараш санна, екар.

Кхаь шера гера бе а делла цхьа къовсам доаттабича вIаштIехьдалар Советски Республика Октябро яьха коталонаши карора ца йоалийта, социализм котъьлар капиталистически дунен низашта духьаларча эггара хьалхарча хоадамбеш хиннача тIем тIа. Из котало Iалаьмате боккха лоаркIам болаш хилар Советски Россе кхела меттел, кхыча мехкашкарча къахьегамхоша мукъабоалара лоаттабеча къовсама а. Советски Россе а цун Цlеча Эскаро а котало яккхара бахьан доаллар болхлойн ахархойн йохаргIоацача цхьоагIони халкъий доттагIалеи хIийлен тIа латтача кердача общественни пачхьалкхени строях.

Цул тIехьагIа ткъо шу дальча тийшача балхагIа Советски Союзах летача дунен империализма ударни низо— фашистски Германе цар лийрхIар а из дар — социализма мохк бохабар. Цу тIемах хиннар дика довзаш да. Амма цун тIеххьарча залпай кIур боккъонца дIабаьнна балаза бар. Вашингтонеи Лондонеи СССР-а дукъала керда «жIарга поход» яра тIахьеха, атомни тIема планаш уеттае, тIема блокаш хьае, советски мехкан кхыйолча социалистически пачхьалкхенаштен гонахьа ракетно-лдерни базашца го бе болабеннача хана. Из деррига а дора хьалхагIа шоаш де лийрхIар кхоачашдара — Советски Союзн социализма коталонаши хIалакьяра.

Кховаткъа шера хувцаеннаяц империализма оамалаш. США а НАТО-на чудоагIача кхьча мехкий а империалисташ шоай Iалаьмате боккха тIема низ паргIатен мукъен хила гIертача деррхгача халкъашта, ерригача прогрессивни правительствашта пачхьалкхенаштен дуъьала боах. Кховаткъа шу хьалка Россе шоаш гIийртача бесса, хIанз а ба уж паргIато хьашт дола халкъашк мехкашн шоай низашца санна, шотта чурча контрреволюце гIонца а тоIаде гIерташ. Империалисташ бе хьалха а санна наолицеш хьае, вIаши доазош дола пачхьалкхенаш вIашагIа летае гIерташ, цар территореех паргIато хьашт долча халкъашта дукьала пайда ийбе гIерташ.

Николай АЗОВЕЦ,
исторически Iилмай доктор, профессор.
(АПН).

СОВГIАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

ДУКХА БЕРАШ ДОЛЧА НОАНОШТА «МАТЕРИНСКАЯ СЛАВА» ЯХА ОРДЕНАШИ «МЕДАЛЬ МАТЕРИНСТВА» ЯХА МЕДАЛАШИ ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

1944 шера 18 августерча СССР Лакхехьарча Совета Президиума Указага хьежжа СССР Лакхехьарча Совета Президиума цIерагIа «Материнская слава» яха орденаши «Медаль материнства» яха медалаши лойла дукха бераш долча ноаношта.

ЛЕНИНСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

БархI бер даьчен хьалхедаьчен ноаношта «Материнская слава» яха II степена орден:

Магомадова Сина Ахмедовнана — цIен-нанна.

ВорхI бер даьчен хьалхедаьчен ноаношта «Материнская слава» яха III степена орден:

Мусаева Арбият Муслимовнана — цIен-нанна.

Сураиатова ПатIамат Магомадовнана — КСМ-2 электрика.

Ялх бер даьчен хьалхедаьчен ноаношта «Медаль материнства» яха I степена медаль:

Дубаева Асет Алдымгазиевнана—Ленински РОВД-арча охрана отдела хьахочоа.

Пхи бер даьчен хьалхедаьчен ноаношта «Медаль материнства» яха II степена медаль:

Дераева Самед Хамзатовнана — спецбоахама болхлочоа.

Сингарова Минаш Идрисовнана — цIен-нанна.

ЗАВОДСКОИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

ВорхI бер даьчен хьалхедаьчен ноаношта «Материнская слава» яха III степена орден:

Магомадова Зинаида Хамзатовнана — «Терек» яхача объединене станочницана.

Хасаханова Жарман Ахмадовнана — «Красный молот» яхача завода транспортерщицана.

Чадаева Бата Шаиповнана — «ПОГНОС» ЖКУ № 5 йолча домоуправлене техничкана.

Ялх бер даьчен хьалхедаьчен ноаношта «Медаль материнства» яха I степена медаль:

Курбанова Раиса Ахмедовнана — цIен-нанна.

Хациева Жарадат Увайсовнана — фабрика-кухне болхлочоа.

Хайдарова Мария Зелимхановнана — водопроводно-канализационни боахама управлене болхлочоа.

Пхи бер даьчен хьалхедаьчен ноаношта «Медаль материнства» яха II степена медаль:

Амалова Роза Умаровнана — цIен-нанна.

Батаева Зара Хароновнана — цIен-нанна.

Мусостова Зина Татаевнана — ресторанийн кафен треста буфетчицана.

Попова Елена Кузьминична — цIен-нанна.

Сабирова Яхита Хамидовнана — цIен-нанна.

Туштарова ПатIамат Хасановнана — цIен-нанна.

Хатуева Зура Батуровнана — 4-ча наьнка завода болхлочоа.

Юсупова Тумиша Мухдиновнана — № 30 йолча столове повара.

Хакимова Роза Рамзановнана — «Терек» яхача объединене станочницана.

СТАРОПРОМЫСЛОВСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

БархI бер даьчен хьалхедаьчен ноаношта «Материнская слава» яха II степена орден:

Исарулова Шарипат Адамовнана — УМС болхлочоа.

Магомадова Айзаца — цIен-нанна.

Эгиева Лейла Магомедовнана — «Старогрознефть» НГДУ ОРС-а № 44 йолча тика уборщицана.

ВорхI бер даьчен хьалхедаьчен ноаношта «Материнская слава» яха III степена орден:

Дудаева Зинаида Магомедовнана — «Старогрознефть» НГДУ ОРС-а № 18 йолча тика продавеца.

Салтумуратова Халипата — цIен-нанна.

Ханиарова Таба Даудовнана — цIен-нанна.

Ялх бер даьчен хьалхедаьчен ноаношта «Медаль материнства» яха I степена медаль:

Бетмирзаева Малкан Ширваньевнана — цIен-нанна.

Юсупхаджиева Банатайна — Старопромысловски кирпичашца еча завода садчицана.

Пхи бер даьчен хьалхедаьчен ноаношта «Медаль материнства» яха II степена медаль:

Акиева Ления Хамурзаевнана — цIен-нанна.

Бедаева Тамара Газисовнана — цIен-нанна.

Дикаева Яхита Саид-Алиевнана — «Трансмаш» яхача завода штамповщицана.

Дадаева Есита Гадаевнана — «Старогрознефть» НГДУ ОРС-а газовн цеха болхлочоа.

Красникова Зоя Тимофеевнана — «Терек» яхача объединене станочницана.

Мурнева Татьяна Михайловнана — цIен-нанна.

Хабилаева Лида Халамбековнана — Ташкалински УТТ уборщицана.

Шахгалова ПатIамат Докуевнана — цIен-нанна.

ОКТЯБРЬСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Исс бер даьчен хьалхедаьчен ноаношта «Материнская слава» яха I степена орден:

Льянова Айшет Джабраиловнана — цIен-нанна.

Шамаева Шарипата — цIен-нанна.

БархI бер даьчен хьалхедаьчен ноаношта «Материнская слава» яха II степена орден:

Ханхоева Фасиман Джабраиловнана — цIен-нанна.

Ялх бер даьчен хьалхедаьчен ноаношта «Медаль материнства» яха I степена медаль:

Абдулаева Мария Ломалиевнана — хьахочоа.

Амриева Тамара Хамзатовнана — № 45 йолча тика продавеца.

Зингиева Анна Хамидовнана — «Промавтоматика» опытни заводе уборщицана.

Исаева Тайбата — цIен-нанна.

Мамадаева Замая Заурбековнана — цIен-нанна.

Остапенко Нина Георгиевнана — цIен-нанна.

Пхи бер даьчен хьалхедаьчен ноаношта «Медаль материнства» яха II степена медаль:

Ахмадова Яха Магомедовнана — цIен-нанна.

Арсаниева Тоита Эдильсултановнана — цIен-нанна.

Гишаева Берлант Романовнана — цIен-нанна.

Дзауроева Раьшат Джабраиловнана — цIен-нанна.

Довтуева Зайнап Султановнана — цIен-нанна.

Келоева Айшет Махмудовнана — цIен-нанна.

Нисимова Галина Яковлевнай — райисполкома уборщицана.

Сахилаева Марусина — УТТ штукатура-малира.

Сайдулаева Женя Хасаевнана — цIен-нанна.

Сайдулаева Нура Джабраиловнана — цIен-нанна.

Хасарбиева Набисат Абакаровнана — цIен-нанна.

Яхьяева Яха Хасановнана — УБР такелажницана.

Янарбаева Напусуна — цIен-нанна.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный, 1980 шера 28 октябрь.

«КЪАХЬЕГАМА ВЕТЕРАН» ЯХА МЕДАЛЬ КЪАХЬЕГАМХОШТА ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

1974 шера 18 январерча СССР Лакхехьарча Совета Президиума Указага хьежжа дукхача шерашка цIена къахьегарах къахьегане карагIдаьннарий хам беш СССР Лакхехьарча Совета Президиума цIерагIа «Къахьегама ветеран» яха медаль лойла

ЛЕНИНСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Грознецки авиапредприяте гIолла:

Давлетукаев Идриса — Наурская яхача аэропорта станце начальника.

Никилин Владимир Григорьевича — аккумуляторщика.

Хаков Петр Викторовича — водителя.

«Грознефть» объединене кустовой информационно-вычислительни центра гIолла:

Сучкова Нина Дмитриевнана — инженера.

«Чечингкоопторанс» производственни автотранспортни объединене гIолла:

Авдиенко Василий Елизаровича — мастера.

Лазаренко Федор Харитоновича — водителя.

Мансураев Абдурахьмана — водителя.

Спирина Наталья Васильевнана — пенсионеркана.

Нохч-ГIалгIай республикански краеведчески музее гIолла:

Арсанакова Совдат Шапшукаевнана — музея болхлочоа.

«Союзпечать» республикански агентстве гIолла:

Дадаев Абдурахьман Дадаевича — «Союзпечать» Советски отделене начальника.

Петренко Вера Васильевнана — инструктора.

№ 2 йолча домоуправлене гIолла:

Исаков Иван Прокофьевича — пенсионера.

Кламм Клавдия Сергеевнана — пенсионеркана.

Минько Иван Федоровича — пенсионера.

Российский Андрей Михайловича — пенсионера.

Тищенко Гаврил Михайловича — лифтера.

Тучин Василий Андреевича — пенсионера.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный, 1980 шера 28 октябрь.

Нохч-ГIалгIай респотребсоюза чуйоагIача Аргунски горпо бераша лаьрхIа дола товараш дохкача тика болхлоша шоай еррига торонаш оарцагIа яьхай КПСС XXVI съезда сийленца накъабахара. Йидархой хьашташ дизза кхоачаш а деш, хIара бетта товарооборота план тIеххоачашъеш ба уж. Наха чIоагIа хоатташ дола товараш шоай ханнахьа тIадара оарцагIйоал цу тика заведующа йола Дакаева Лида. Йидархой безамен Iимероса тIаэцаш хиларея дукханеша лоархIаш сайдеши я продавщица Хамидова ТIаус.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) продавщица ТI. Хамидова заведующи Л. Дакаевай.

Н. ПЛИЕВА сурт.

ДОЗАНАЛ ДЕХЬАРА

Туринерча ФИАТ яхача автомобилаш еча концерна болхлоша дукхача хана лоаттабаьча къовсамо (сурта тIа) къахьегамхоша дIадехараш кхоачашдинза яргIоацача кхоачалый администраци. Масала компане хIано уттаяц дукха нах балхара дIабахара йола планаш. Цу хьагъехьарча соглашенена кулгаш яздаьд ВИКТ, ИКПТ, ИСТ яхача цаI йолча профсоюзни федерацен ФИАТ администрацен кулгалхоша. **Публифото — ТАСС сурт.**

Социалистически мехкашкара хоамаш

ПРОИЗВОДСТВО КЕРДАЯККХАР

Промышленноста модернизаци яра дош хьалха чакхдакха дезарех да аьнна оттадаьд Чехословаке. Iилман - технически прогресса карагIдаьннараш республика халкъа боахама сихагIа юкъедоаладелга, производства структура товелга, изделей энергоемкость леррагIа лохъелга чулоацаш дола дешаш метадаьд КПЧ ЦК Президиумо.

Тlеххьарча шерашка кхыча доакъошца нийсйича тIехьаюсаш йола электронни промышленность сиххача темпашца дегIаккхулилга белгалдаьккхад. Производстве электроника кхы а шерагIа юкъейоалаярех 1990 шу хьатIакхоачашдикка пайда бале безь. Масала, 300 эзар саг мукъаболай тарга, электроэнерги 10 — 15 процент кхоергья.

ДукхагIа дIаухийтарга арахьарча рынке цу даькъа изделеш — вычислительни техника, цу даькъе миникомпьюторий бIарчча сери а йолаш, медицински, автомобильни, текстильни промышленноста эшаш йола электронни аппаратура. Масала, Нови - Борерча промышленни автоматизаце завода коллективо Пражски математически машиний Iилма - техника институтa Iилманхошца цхьана разработка а яь, вIаштIехьдаьккхад ЭВМ-а эпа графически машинаш арахецара. Царех шерра пайда эц Советски Союзе а кхыча мехкашка — Экономически вIашн гIо дара Совета членаша а.

(АПН).

РЕСПУБЛИКА ГОСХОЗАШНА

Юрта боахам дегIаххувлилга — Социалистически Вьетнама партен правительстван юкъметте лоаттадеча дешаех цаI. Юртбоахама производстве хIанз дикка моттиг дIалоац 600 эзар гектар лаьтташ леладеча пачхьалкхен боахамаша.

Дукхача госхозашa специализаци ю уж е вошаш технически культураш кхелра. Иштта, Хошимина къилбаседа - малхбоалехьа каучук лелаю боахам биллаб, къилбаседа - малхбузехьа, масала, Тайнинь яхача провинце шекара тростника плантацеш я, дIахо къилбаседагахьа — сомий бешамаш. Госхозашка чуяц пачхьалкхенга йоахача научука, кофе, чаь, соий 80 — 70 процент.

Юрта боахам дегIаухилга дукхагIча даькъе дувадденна да ирригационни сеташ дегIаахарца. Из бахьан долаш хиш дехнаш дола лаьтташ тIеххьарча пхе шера 130 эзар гектарага кхоачаш дукхагIа хиннад.

(АПН).

СТОЛИЦА КЪАХЬЕГАМХОШТА

Улан-Батора бытовой гIулакхаш ду сеть хIара шера шерлу. цун материальни база а чIоагIлу. Алхха карора пятилетка йолча шерашка (1976 — 1980 шш.) пачхьалкхено цу гIулакха хьахийцад 8,5 миллион тугрик.

ХIанз халкъа Монголе столице болх беш я бытовой гIулакхаш ду 140 пункт, цар бIаьш тайп - тайпара гIулакхаш ду. Образцови социалистически город яра йолча планага хьежжа, Улан-Батора йистошка настлашха керда пункташ хьалъе лаьрхIад.

(АПН).

МАРНАНЕРА КОМПЛЕКС

Тlеххьарча шерашка Кубе чIоагIа дегIаевай электроэнергетика. Укх пятилетке (1976 — 1980 шш.) мехка 35 процент дукхагIа йоаних электроэнерги. хIанз из шера 9 миллиард киловатт-сахьатага дIакхоач. Планага хьежжа из отрасль дегIаахара лоархIам болаш да керда станцеш хьалъь а ца Iеш, йолчарга а витмичо болх байтилга. Цу гIулакха Марнико яхача индустриальни гаваиски предместье Советски Союзо новкъостал а деш комплекс хьалъеш латт гIайрен тIа болх беш йолча пхайтта йоахала станцешта гIулакх даш.

90 эзар квадратни метр майда дIалоацаргйолча кердача предприяте къаьсттагIа ахача мастерскешта унификаци а ль, ТЭС-а гIулакх лара цхьа материально-технически база хьалъергья. Укхага хургья электростанцешта запасной оатхалашн блокашн хьалъю йиъ цех, трансформатораш ремонт ю мастерской, кхьдола гIираш. Предприяти болх бе йолалургья 1981 шера.

(АПН).

ИНДИ: КЪЕЧА НАЬХА ХЬАШТИЙ ДУХЬА

Карнатака яха штат — кофе, даьрий-бийдал, бIараш кашъю, сандалове лаьтта, мерза хIамаш хьаьрах Инде йовзаш йола штат. Хьаьнача лаьттанен кIаьдача боарамагIа долча климатон торо лу укхаза юртбоахама масса йола тайпа культураш хьалихее. Дехьен сехьен баъанаш дIаегIача наьнъа бIоахал хьажкIаш, хIа, кабуц дIайийна кхаш дада.

Штата столица Бангалора кховаткъа километр гаьна йола Тьямагондлу яха юрт шиий социально - экономически боарамга диллача мехка диканIа торо йолчарех цаI я. Бирнабхан — къона, старейшиний совета хьинар дола председатель, агронома професси йолаш. Юртарча управе (укхаза гулбеннабар совета дукхагIа бола членаш) чаь пела а молаш, саньордаме къамаьл хилар.

Тахан Тьямагондлу 10 эзар совгIа саг вах. Кхьметтел Инди санна болча мехка а на геттара йоккха юрт я. Укхаза бахачарна юкъе ба тайп-тайпара ди лелабу нах — индусаш, бусалба нах, христианаш. Юрта шиь юкъерен цаI юххьанцарен школаш я, укхаза канада меттала аьех, иштта урду меттала хьехаш ворхI шера дешаш йола школа а я. Берий дахьта ловча моллагIча школе деша боъьо я. Моттигерча больнице наха мах боацаш медицински гIо ду.

— Инде кортамукъале яккхалехьа, — йоах Бирнабхае, юрта юххьанцара цхьа школа мара яцар, медицински гIо делга вIалла долаш а дацар, электричество яхилга пахи фуд а хацар. ХIанз тханцига кхашка хий дехкача а электрификаци яьй.

Юрта социально - экономически хувпамаш хиннад, цу даькъе пхи шу хьалха И. Ганде хьанхайьча «ткъаь пункта программагIа» а долаш. Къьстта теркам тIабахийтаб социальни лоаме эггара лохерча лагIа тIа латтача харджаний хьалаш тоадара. Ростовщикашен лаьттай дахьен лоалла лоаттабаьб уж, ше ма дарра аьтча, лай хьалаш долаш хиннаб.

ХIанз из программа бахьанце беррига а харджаннаш ростовщикий йоалах хьийрча декхараш дIатела ца дезаш мукъабелийтаб. Дукхача дезалашта еннай лаьттан участкаш, шоай боахам лелабе инвентарь, дIаде хлат. ЦIенош доацаш хиннача вирь бIаь дезала гIишлош хьалъяьй.

Юртара ахаш гарта нах — сезонни болхлой. ХIара дезала шера хьатIабоагIа пайда 1200 рупел тIехбалац, иштта хилча пхи саг волча дезала хIаранена бетта 20 рупи мара нхачац (100 рупи 8,5 соме вийсса да). Иштта нIезига пайда тIабоагIаш тахан Инде 306 миллион саг ва. (249 миллион саг юртен 57 — городен). Мехка бахача ахаш гарта болча нахагара къел дIаяккхар духьа укх деношка центральни правительства мохк дегIаахара йолча алхлагIча пятилетка (1980—85 ш.) гомашка лоархIаме массех программа ихайнайьй. Цо лерхI къел официальни болча боарамал вогIа бахача миллионаш болча дезалашта дикка материальни финансовни гIо де. Масала, юрт интегрированни дегIаххулара йолча программо лерхI пятилетка чайкхьялалехьа 15 миллион совгIа дезала вахара боарал айбе. Ткоа-нийсле йоацаш болча 6,7 миллион дезалашта лургья цIенош де лаьттан участкаш, уж хьалде царна новкъостал дергда. 100 эзар юрта электричество чуюлларгья. Тахан электричество йоагаю 240 эзар юрта, из 40 процент совгIа мара яц.

Уж планаш Инде массане а хьаллаьцай.

Евгений ШУБИЧЕВ,
АПН соб. корр.

Урокаш тӀара заметкаш

ИЛЬИЧА ДАГАЛАЬТТАР...

Уйла ел, бераш, советски литературах дола къамаьл «Партийни организаци партийни литературей» яхача В. И. Ленина статьяца дӀа хӀана доладир вай? Революци аладехьа 12 шу хьалха, Советий Ӏаьдал а отталехьа фу бахьан да Владимир Ильича хургйолча пачтахьалкхенах лаьца статья язъяр?

Дешара шу дӀадолавдалалехьа хьехархочо Булгакова Зоя Кирилловнас дукха уйла яьр литература хьалхара урок чаккхъяккхара. Дешархой дӀаккхетабе безар Ильича 1905 шера ше яз статья лаьеш сенах хоаш хиннад кхоанарча ден литература мишта хургдар.

Владимир Ильича цӀаьхха хьалага а еха язъяь яц из статья, сий долча баьччана дика довзаш хиннад общества дегӀаахара зановаш. Цудухьа иттлатӀча классе берашта довзача XIX бӀашеренашкарча литературагара дӀаволавила веза, хӀана аьлча, ленински положенеш дӀадахачук а хургдолчун а жоп луш я.

Дешара шу чаккхдалелехьа дукхаза а пайда эца безаш хургья из статья. Советски литература моллагӀа произведеним юеце а, цу статья тӀара массаза а жоп хорадоагӀаргда дешархошта, хьехар[illegible].

Хьехархочо дӀахо къамаьл ду.

Сехах хоа вайна Толстойна тӀемах, историех фу хеташ хиннад? Бакъдар аьлча, цох шийна хетар Лев Николаевича шийй романа тӀа дийца-м дийцад. ХӀаьта дийца ца хилча, воашта ховргдарий вайна цу дешаех дукна фу хийттад? Шеко а йоацаш ховргдар. Яздархочуй философи хьахьонх турпалий уйлаша, дешаша, цар гӀулакхаша, хӀана аьлча цо царие лу шийй уйла. шийна бакъахьа а нийса а хета идеяш.

Дешархоша, хьехархочуна цхьона дагалувц тургеневски, чеховски произведенеш тӀарча турпалий сибаташ, цар овмалаш.

Хьаалал сога халкъа дегашка вӀалла дӀа ца йоалаш малагӀа произведенеш юс? Эгара бочагӀа болча наьха сина хьамсарь хӀана йоах вай Пушкинна, Лермонтова цӀераш, хӀаьта специалисташта мерй дунен тӀа поэт Бенедиктов хиннавий хӀана хац, цхьа хама ярий цун цӀи салонашна массарел дукхагӀа юнцаш?

— Уйла яьйий оаш «дукха веза, безац» яхача дешой маӀана? Книжке деаделча вайна дукха беза цу тӀара турпалаш, царна тара хила безам отт е, нагахьа санна автора уж жама бале вай царца цабезам отт.

Наьха санхетам, цар идеологи хьанхоллаш да литература. Из дика кхетадеш хиннад В. И. Ленина. Цудухьа революце ала лоттабала болабеннача хьалхарча шерашка деиз оттадир цо литература партийни гӀуланха лоархӀама цхьа дакъа да, аьнна.

Ишта берашта ховчох когӀортнага а еш, Зоя Кирилловнас дӀаккхетабу дешархой Владимира Ильича статьяй чулоацамах.

ДӀахо хьехархочо массанена а ховш Ӏоеш ленински статья тӀара положенеш. ХӀара мугӀара тӀехьа вайна дуьхьала уотт арсий классикий сибаташ, бера хана деиз довзаш долча советски литературай произведенеш.

Ишта, 1905 шера, поэзи дата а йоацаш Володя Маяковский митинге ухача хана, Фадеева 4 шу дьаьнача хана, хӀаьта Николай Островскийи Михаил Шолохови наьна мархӀара Ӏо ца баьннача хана Владимир Ильича ховра советски литература яза доакхиргдолга.

ЧӀоагӀа лоархӀаме да тахан иттлагӀча классе дагӀача берашта деррига а гуш хина ленински уйла ше-ма яр, дӀайовзийтилга.

М. ФРОЛОВ.
РСФСР школа заслуженни хьехархо.

МОСКВА. ДинагӀболча советски иллиалархошен музыкантаешен дакъа лоац А. С. Пушкина цӀерагӀча изобразительни искусствий музея залашкарча камерни сийренашка.

Дукха ха йоацаш РСФСР заслуженни артиста Спиваков Владимира (сурта тӀа) хьалхленца ухказа хилар «Московски виртуозаш» яхача камерни оркестра концерт. Цига лекхар Вивальди, Россини, Прокофьева музыка.

А. ЧУМИЧЕВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Украински ССР. Киеве хьалъеш латт яах тулӀеча цӀенои керда массиваш. Керда баха хайшарий къонача тӀехьено дӀадех ший йоакхо яр, теркам бар, салоӀага вӀаштӀехьдаккхар. Культурно-массови спортивни балха йокхха опыт Ӏоаьй тайп-тайпара хилаш йоле яхи заар совгӀа бер дахаш йолча Русановна яхача микрорайона жилищно-эксплуатационни объединенс. «Русановец» яхача кхелетарий клубе ух спорт дукха езараш. Берашца занятеш ю педагогаша — организатораша, гарга нача школай физкультура хьехача хьехархоша, ДЮСШ тренераша, общественникаша. Традици а хинна дӀаяттад районе дуккхача наха дакъа а лоацаш спортивни яхьаш спартакиадаш елга, ТӀехь-тӀехьагӀа шерагӀа юкъейоагӀаш латт «Папа, мама, со — спортивни дезал» яхача девизагӀа хулаш йола дезалий старташ.

Микрорайоне вӀашагӀъелача пхе клубе тайп-тайпара занятеш ю берашта: художественни, халхара, спортивни, музыкальни.

Тайп-тайпара а сагъердаме а русановски йиттичи кӀаьнкий салоӀа ха вӀаштӀехьаьккхай жилищно-эксплуатационни объединене болхлошеи дьаша - ноанойи вӀенн барта йолаш болх бар бахьан долаш.

СУРТАШ ТӀА: 1. Русанова микрорайона жилищно-эксплуатационни объединене активна аргӀахара занятий.

2. «Папа, мама, со — спортивни дезал» яхача яхье котало яьккхараш — Киевски политехнически института цӀамагӀа воза болхло Н. Н. Барышевский, цун сесаг инженер-технолог Ольга, бераш Андрейи Алешаи.

А. БОРМОТОВА сурташ.
ТАСС фотохроника.

ШОЛЛАГӀЕИ КХОАЛАГӀЕИ МОТТИГАШ — ВАЙ МЕХКАХОШКА

22-ча октябре дӀайолаенна 4 ноябрь тӀаотталца город Соче хилар ух тӀехьарча хана традиционни а хинна дӀаатта советски иллие фестиваль. Цига дакъа лоацаш вар Грознерча музыкальни училища йиълагӀча курсера студент Далхадов Анти. Жюрена Ӏалаьмате чӀоагӀа дезаделар. Гамзатов Расула дешаех композитора Ян Френкела даьккха вайна массанена а дика довзаш дола «ГӀаргӀураш» яха илли. Специалисташа белгалдаьнкхар кхьча иллиалархочта тара довзаш ший тайпарча хозйча оазаца, бокиха безам гучабоанкхаш вай мехкахочо из илли даьккха хилар. Газето хьалхагӀа яз ма дарра, советски а НохчГӀалгӀай а композиторашта язданъ кхыдола иллеш а аьлар цига Анте. Уж а чӀоагӀа дезаделар ладувхараша.

Массане а хоза деташ а боякха салоӀам хулаш а тӀайнцар къонача иллиалархочун оаз. Цу фестивале дакъа лоацаш кхы цхьаькха а НохчГӀалгӀайчера виьал вар. Из ва Москверча П. Чайковске цӀерагӀча пачхалкхен консерваторе пхелагӀча курсе деша вагӀа вай мехкахо Минаев Мовсар. Цу яхье Мовсара шоллагӀа моттиг яьккхай.

Цу фестивале вай солиста аккомпаниатор йолаш дакъа лоацаш хиннача Нохч-ГӀалгӀай пачхальалкхен филармоне «Ичкерия» яхача вокально-инструментальни ансамблах дипломант хиннай.

Б. АБАДИЕВ.

ХЬИНАРЕ КИНОМЕХАНИК

Грознески районни киносете киномеханикалла болх беш ва Генердукаев Ваха. На укхаза хьаеча гӀоне тоьделар фильмаш лерттӀа хьокхара гӀулакх цудухьа дукхагӀа хилар кинога хьожа уха нах а. Цу гӀулакхо нохкъостал ду план кхоачашъяра.

Цул совгӀа. Вахас укхаза вӀашагӀъелар кинодезарий реклама болх. ХӀара фильм дӀадолададалехьа зригелашна беседа ю по нердача фильмаех лаьце, малагӀча фильмага цар хьажа безам ба хоатт. Уж йар хьашташ хаинахьа кхоачаш а ду.

Школашца а бувзам лелабу цо. Цига а вахе, хьехархошца, берашца дувз школьни программах лаьце. Цул тӀехьагӀа перспективни тематически план оттаю цу иллах дола фильмаш гойт.

Генердукаев Вахас киномеханик волаш болх бу ер тхьа ворхӀлагӀа шу да. Дукха да цу хана дена цунна тейна тайп-тайпара совгӀаташ: сийлен грамотин, чоталон ниачоьаш, дах бола совгӀаташ, ахчан премеш. Из ва коммунистически къахьетама ударник, хьинаре общественник.

И. ЦУЕВ.

ШЕРДЕ СПОРТ ЕЗАРИЙ МУГӀАРАШ

Советски кагирхой парте идеалашта тешаме хилар гуш да миллионаш болча комсомольцаша, катийча наха, мехкараша хӀара денна шоай низ ца кхобеш къахьегарах, дешарах, болх барах. Из гуш да, КПСС XXVI съезда хетаьльча комсомольски гӀулакхий Ерригсоюзни эстафете кагирхоша деахача толамех. ХӀара деннарча къахьегамо чӀоагӀъю къонача ленинцийн идейни а нравственни а потенциал, хьа а кулниз а бол дерригача гӀулакхашка гуш йолча цар хьинаре хьалловацача вахара позицега. Берригтешца къоабалъяь тӀаийна «Унахцӏена дегӀ долчун уйлаш а дика хул» яха формула вай хана къаьстта лоархӀаме хиннай общества вахар диза а творчески хьинаре а хилийтара. Парте хьалхашка уттаду доккхий декхараш бокъонца кхоачашдулургдац физически унахцӏенача а дика уйлаш йолча а нахага мара.

Комсомольцаш ба юртарча спортивни вахаре хьалха латтараш. Гудермесски районерча «Терек» яхача совхозе дика лел спортивни гӀулакхаш. Наха пайдана дола дукха дика хӀамаш дувпа йиш яр цу бокихача боахамах а цун нахах а. Цхьабакъда, белгал ца доаккхаш дита йиш йоацаш да цхьа хӀама: мукъача хана, хетаргахьа, эттара дукхагӀа нах хула моттиг я укхаза спортивни майдаши залаши, къона а къаьна а бараш хул укхаза спортивни занятешца. ГТО значокаш йолаш ба царех дукхагӀа бараш. Совхоза комсомольски комитета секретарь А. Эльчукаев шн-цийпоӀаме кӀалтохаргах литарен яйиса топ кхоссарен призерва. Совхоза физкультурни коллективе Ӏомабенна И. Магомадови Д. Хасхановн спорта мастерала кандидаташ ба, уж ба иштта яйгача атлетикахи саача атлетикахи НГӀАССР хьалхара моттиг яьккха призераш.

Цу тайпара масалаш довладе йиш я Наурски района В. И. Ленина цӀерагӀча комсаш лелаеча совхозера. Наьсарен района «Электроинструмент» заводера, «Промавтоматика» яхача Ӏилма-производствени объединенера.

Комсомольцашцен кагирхошцен, предприятей кулгалхошца къамаьлаш массала хул дикагӀа кхетаду коллективна спортаиара бувзамаш айхагӀа ме хул цун производствени толамеш лакхагӀа хулаш хилар. Массанахьа а цу тайпара хьалаш хьалар вай нравственни декхар да, хӀана аьлча аӀамигача сага йиш яц пятилетка декхараш кхоачашдара лоаттабеча къовсама юстара латта. Цудухьа тахан а тӀехьа вай комсомольски, спортивни, кхычу гӀуланхаца хьашт долча организацеша пе дезар да шоай низаш элементарни физзарядкага деиз массови физкультурни болаи дегӀабоалабарга кхачалца долча дешашта тӀадерзаделга. Массанеца а хоиш да, цхьайолча предприятешка производственни гӀулакхаш мара лоархӀаме я ца хеташ, гимнастикана кӀеанга теркам тӀабохийтиш хилар. хӀаьта ГТО комплексах дуккхача нахи нормативаш дӀатела формальни леладеш хилар. ХӀана практически массанена а тоьац вайна ха, цунца дувладенна къаьстта теркам тӀабахийта безаш хӀама да къаьрча доацаш нах бахача кварталашка, микрорайонашка, кошка, салоӀача моттигашка физкультурни массови болх белга вӀаштӀехьдаккхар. Цу дакъера пайдане опыт Ӏоаьй Ленински, Заводской, Гудермесски районашка. Заводской района комсомольски организаце (ВЛКСМ райкома секретарь нов. Н. Проскурнина), комсомола комитетана, спортивни организацеша, жилищно-коммунальни организаша цхьана дукха гӀуланхаш ду материально-спортивни бал хьаира: кадраш хьахерий, болх беш я кружокаш секцеш, каст-каста тайп-тайпара турнираш чаккйоах. ХӀата а дукха дукхагӀа я вай хьалха а санна домино лоадараш кот латташ а физкультурно-унахцӏено лорадра болх дага ца боагӀаш а йола моттигаш. Комсомольскии спортивнии организацеш мара малав из гӀулакх вӀаштӀехьдаккха дезар? Майдаш тӀа ловзараш хьаделларга чӀоагӀа сатувсаш ба «Къврдига бургаш». «КӀай ладья» яхача клубий членашта юкъе дукха нах чуоаш кийча бола нӀаьнаш йилгаш. Вай цул кӀеззиг йоакхо е сиаш хӀама дац школе классал арахьа бу спортивни болх а. Из тоабара йоккхий торонаш лу вайна «Старты надежд» яхача ловзараша а. Кхетам балара гӀулакхна бокка лоархӀам болаш да уж, цар дӀадех школьни спорт вӀаштӀехьъянкхача гӀулакх кердача тайпара, тесса доапаш леладар. ХӀара дешархо физически культура занятешта юкъеоаз. Геттара дика хӀама да «Советски спортсменаша — школана» яха болам дегӀаулаш я низ болаш а боагӀаш хилар. Эзар гарга республикана спорта ветераныш, комсомольскии спортивнии як тӀевисташ ба тахан цун мугӀарашка.

Шоаш деш хӀама а довзаш материально-спортивни база эсала а ала гӀерташ хул цхьабола физкультурно-массови балха организаторш. Цар кхетадац бокъонца бола организаторски болх болаш йолча торонех занятеш яра хьинаре пайда эцарах латта хилар.

Ленински комсомоло кхуви боагӀача тӀехьенна коммунистически кхетам балара беча балха кертера мостамех цаӀ хилла хила а хиннаб хӀана а ба физкультурно - массови спортивни болх. Цо яхь хьинаре творчески дакъа лацар массаза а хӀара комсомольски организаце а хӀана комсомольца а лоархӀамеагӀара декхар да. Цунах боала керттера пайда — низ, хьинар, унахцӏено. Из кхетаде деза.

В. ГАМУРЗИЕВ.
ВЛКСМ Нохч-ГӀалгӀай обкома спортивни оборонно-массови балха отдела заведующи.

Спорта хоамаш

ТОАЛЬЙ ДУНЕН РЕКОРД

Германски Демократически Республика Одера тӀарча Франкфурт яхача городе чаккхьлий социалистически мехкий вежарашка долча лекарий штангаш айяра дунен халкъашта юкъера спортивни яхьаш. Советски Эскара вӀашагӀтехача команда а волаш цига дакъа лоацаш вар вай мехкахо — дунен халкъашта юкъерча класси мастер штангист Сайдулаев Адам.

Укхаза Ӏалаьмате дика аьттув баьннай Адама: хьалхагӀа тотташ цо яйяь 230,5 килограмм дозал долаш йола штанга.

Вай мехка цӀи хеза волча штангиста Ригерт Давида оттаь хиннача дунен рекордал ах килограмм езагӀа я Адама яйъ штанга. БӀаь килограммага кхаччалца дозал долаш болча штангисташта юкъе цу дакъе цо оттаьй дунен керда рекорд.

ИСТОЛА ТӀАРА ТЕННИС

«Труд» яхача общества 8—9 ноябре чакхъельхар Сий лахь-бокихача Октябра 63 шу дизара хетаь облсовета кубок яккхара истола тӀарча теннисах йола яхьаш. Цига дакъа лоацаш яр «СевкавНИПИнефта», ГрозНИИ, «Чечингстройтранс» ПАТ-а, «Красный молот» завода, «Электроприбор» завода промысловй геофизика лаьрхьӀа йолча конструкторски бюро физкультура коллективаш.

Цу яхье хьалхара моттиг а яьккха облсовета кубок «СевкавНИПИнефть» командага кхаьчар.

Облсовпрофа кубок яккхара хургйолча яхье «Труд» яхача ший лоӀамеча спортивни общества виналаш болаш цига дакъа лаца бокъо яьнйай «СевкавНИПИнефта» команде.

ЦӀЕННА ХЕТАЬЯ

8—9-чей ноябре, чакхьъьлар социалистически Даьхен 63 шу дизара хетаь спортивни акробатикех город Грозне хьалхле якхара яхьаш. Цу яхьашна дакъа лоацаш вар «Трудовые резервы», «Буревестник» яхача шоай лоӀамеча спортивни обществаши № 1 йолча берийн кхелетарий спортивни школаш (ДЮСШ) командашта юкъевоагӀаш вола 80 совгӀа саг.

Командни зачетах хьалхара моттиг «Трудовые резервы» яхача общества командага кхаьчар.

Наькъа тӀа кхоссавалара хиннача яхьашта юкъе дийни зачетах хьалхара моттиг «Буревестник» виналга — СССР спорта мастерага Фисюк Игорага кхаьчар. Кхалнаха юкъе — № 1 йолча ДЮСШерча Шарапкова Аленайга. Ала доагӀа, цу яхье эттара хьалха СССР спорта мастералла кандидата норма кхоачашъе Аленай вӀаштӀехьдаьккхага. Шишша кхалсаго дакъа лоацаш ец хиннача упражненеех котало «Трудовые резервы» яхача ший лоӀамеча спортивни общества спортсменаша — СССР спорта мастералла кандидаташа — Минаева Татьянаси Любова Светаси яьккхар. Кхоккха кхалсаг юкъейоагӀаш хиннача командашта юкъе, хьалхарча моттиге «Трудовые резервы» яхача общества команда яийсъелар. Из котало яьккхар СССР спорта мастераша Минаева Антониннас, Федорова Галинас, Джабраилова Раяс.

А. БЕК.

САЛОӀАЧА ДЕНОШКА

15 ноябрь

В. И. Ленина цӀерагӀа культура Дворец. 11.00. Берашта лаьрхӀа йола киноклуб. «Мультфильмай дунен тӀа киноникъбар». 15.00. Даьштен ноанойтен хетаь педагогически лекци. 19.00. Болх беш я «Оригинал» яха дисконлуб. Кагирхой салаӀара сайре.

Н. К. Крупская цӀерагӀа культура Дворец. 12.00. «Хозачун дунен тӀа» яха халкъа университет. Къоначе художникий студе художественни кулгалхочунца Реутовца вӀашагӀкхетар. Хургья суртий выставка.

Химикий культура Дворец. 12.00. Болх беш я «Светофор» яха клуб. «Движене правилаш ховчун сий а дезархӀа а лархӀа» яха утренник. 14.00. Волейболах йола спортивни яхьаш. 16.00. «Советски эстрадни музыка» яха Черноречье поселнерча наггархошта хетаь сакъердамехийчох дискотека.

16 ноябрь

В. И. Ленина цӀерагӀа культура Дворец. 11.00. Берашта лаьрхӀа йола киноклуб. «Мультфильмай дунен тӀа киноникъбар».

Н. К. Крупская цӀерагӀа культура Дворец. 12.00. Н. К. Крупская цӀерагӀча культура Дворецa пионерски ансамбла концерт. 15.00. Болх беш ю «Къона лениннец» яха берий кинотеатр. Гойтаргда «Ветер странствий» яха художественни фильм.

Химикий культура Дворец. 9.00. «КӀай ладья» яхача шахматин клуба заседани. 11.00. Болх беш я дешархошта законаш Ӏомадара йола клуб. 18.00. «Съездагара съездага» яха фильм.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

15 НОЯБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.30 — Ӏуйранара гимнастика.
9.15 — «Буратино выставкаш».
9.45 — «Юха а билазу тӀамо». Советски иллей концерт.
10.15 — «Шоана, хай-ноанойӀ».
10.45 — «Дика товарищ — дукха гӀа».
11.15 — Листа Брамса произведенеш.
11.45 — «Кхаран бовшаш хӀа-ика леладар».
12.25 — «Дунен халкъий каналаш».
12.55 — «Спортлото» [illegible] тираж.
13.10 — «ТӀакхочам да шоана дие». Телевизионни документальни фильм. Социалистически Къахьегама шоза Турпалхочох, РСФСР Лакхехьарча Совета депутатах Т. С. Мальцевах лаьца фильм.
14.00 — «Эрмитаж». XVIII бӀаьшерера Франце искусство.
14.30 — Кердадараш.
14.45 — Фильм-берашта. «ДӀала мнартомаш». Телевизионни художественни фильм.
16.10 — «ЦӀьоагӀа». Телевизионни журнал.
16.40 — «Тха адрес — Советски Союз».
17.10 — «Хьайбай дунен тӀа».
18.10 — Политически обозревател Л. А. Вознесенске беседа.
18.40 — Мультфильмай программа.
19.05 — «ДӀовзал Гамли Человека». Фильма-концерта премьера.
19.30 — «Частное лицо» яха телевизионни дукхача серей художественни фильма премьера. 1 сери.
21.00 — «Ха».
21.45 — Москве кӀаьаьлача XXII Олимпийски ловзарий хьакъехьойца - спортсменашца Останкино студе вӀашагӀкхетар. Ииститья — кердадараш.

II ПРОГРАММА

8.00 — Документальни фильм.
8.30 — «Шахматни школа».
9.00 — 1980-ча шера литература, искусства, архитектура дакъера СССР пачхальалкхе премий лауреатам.
10.10 — «Ӏуйранара почта» яха музыкальни программа.
10.30 — «Къонал студи».
11.00 — «Шун дезарна [illegible]». Передача дӀахьу политически обозревателя В. П. Бекетова.
12.00 — № 30 йолча Грознерча берий бешара спортивни цӀей.
12.40 — «Искусствий дунен тӀа» (гӀалгӀай меттала).
13.10 — [illegible] - популярни фильм.
13.30 — «Объективе беха бу».
13.45 — Спортивни программа: 1. Хоккейх йола СССР чемпионат «Динамо» (Москва) — СКА «Салават Юлаев». ШоллагӀен кхоалагӀен период. 2. Самбох йола СССР кубок.
15.43 — А. Вейцлер А. Мишарин. «Кхиа байлахь». Маяковске цӀерагӀча Академически московски театра спектакль.
17.45 — «ЦӀенача дег тӀара». Московски областа милице болхлошца вӀашагӀкхетар.
20.00 — «Бийса дахьадо хийле шун, бераш!».
20.15 — Ӏилмаги техника дакъера 1980 шера СССР пачхальалкхе премий лауреатам.
21.00 — О. Респиги. Симфонически поэма.
21.40 — «Эттара хозагӀа кичаш». Телевизионни художественни фильм 1-ра, 2-гӀа сереш.

16 НОЯБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.30 — «Зарядка е дӀаотта!».
9.15 — «Халчъа мугӏараш».
9.30 — «Гургал бетта сахьате».
10.00 — «Советски Союза гӀулакх ду».
11.00 — «Могашо», Ӏилма-популярни программа.
11.45 — «Ӏуйранара почта» яха музыкальни программа.
12.15 — «Советски Союз доазо арайхарча хьалхий бӀаргашца».
12.30 — «Юртара сахьат».
13.30 — «Аьмарий киоск».
14.00 — «Бонивура дог». Телевизионни дукхача серей художественни фильм. 1-ра сери.
15.05 — «Горячий хлеб» яхача циклера «ГӀа» яха телевизионни документальни фильма премьера.
15.30 — ДӀалоих РСФСР халкъа артиста Брижевскиес.
15.50 — «Кинониккъбара клуб».
16.50 — «Винтики Шпунтика — сакъердаме мастераш». Мультфильм.
17.00 — Футболах йола СССР чемпионат. «Шахтер» — ЦСКА.
18.45 — «Дунен халкъашта юкъара панорама».
19.30 — Фильм-балет.
19.50 — «Частное лицо» яхача телевизионни дукхача серей художественни фильма премьера. 2-гӀа сери.
21.00 — «Ха».
21.35 — «Частное лицо» яхача телевизионни дукхача серей фильма. 3-гӀа сери.
22.50 — Футбола обзорни. Иистатьяча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

8.00 — Документальни фильмай программа.
9.40 — «Революце иллеш».
0.15 — «БӀаргагуъодар — тоша хала[illegible]».
10.15 — «АБВГДейка».
10.45 — «Шоана, хай-ноанойӀ».
11.15 — «Тюльпан» яхача Калмыки АССР иллеи халхареи пачхальалкхен ансамбла концерт.
11.40 — Фильм баьча хьалашагӀа. «Мастерий города» художественни фильм.
13.15 — Документальни экран.
14.15 — Промышленностах шерта боккамех къахьегаххий — 1980-ча шера СССР пачхальалкхен премий лауреатам.
15.15 — «Цирка арене».
16.15 — О. Бальзак «Кузен Понс». Телевизионни спектакль.
18.05 — «Азов». Телевизионни документальни фильм.
18.20 — «Иллеш ала вай, моттагӀий». Музыкальни программа.
20.00 — «Бийса дахьадо хийле шун, бераш!».
20.15 — «Сег. Аьтта. Дунен».
21.00 — Документальни фильмай программа.
21.40 — П. И. Чайковский. «Иоланта». Фильм-опера.

РАДИО

15 НОЯБРЬ

6.40 — «Шура ца хаьгӀаеш» (нохчий меттала).
6.55 — Хоамаш.
7.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
7.25 — «Сердало» газета обзор.
7.30 — Хоамаш.
8.25 — «Къонах». Радиовыпуск (эрсий меттала).
10.15 — КПСС XXVI съезде новкъадолхаш. «Нохч-ГӀалгӀай литература — коммуниста образ» (нохчий меттала).
10.35 — Аьмараш.
11.00 — ДӀалоих Гелагаева. Музыкальни программа (эрсий меттала).
11.40 — «КӀорнхал». Сатирически журнал (гӀалгӀай меттала).
12.30 — «Литературни Нохч-ГӀалгӀайче» (эрсий меттала).
16.00 — «Хьона Даьхе, сагтечун догӀ» (гӀалгӀай меттала).
18.30 — Концерт (гӀалгӀай меттала).

16 НОЯБРЬ

7.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор.
7.25 — «Ленинан некъ» газета обзор.
7.30 — Хоамаш.
8.25 — «Шоана дукха дезаш иллеш».
11.15 — КӀиранчена музыкальни программа (эрсий меттала).
13.15 — Хоамаш.
16.00 — «Къона тӀехье» (нохчий меттала).
16.30 — «Дешархой глобус» радиовыпуск (эрсий меттала).
18.00 — «Ӏе сийлаш» (гӀалгӀай меттала).
18.30 — «Аьмарашка хоттагӀа долчараш» (нохчий меттала) [illegible].

Хоаттам

Тахан республике гӀоллел Грознен хувалун морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш. Цхьайолча моттигашка дохк а доаллаш, малхбоалехьара секунде 0—5 метр чӀоагӀа мух а хьекхаш, хилен фегара температура республике 5—10, Грозне 8—10 градус йовхал йолаш хилен тарлу.

Кхоанен ломмен морхаш а йолаш, цхьайолча моттигашка лаьгӀа догӀ а делхаш, дохк доаллаш, тайп-тайпарча оагӀонашкахьара секунде 3—7 метр чӀоагӀа мух а хьекхаш хилен фегарара температура бийсана 0—5, дийнахьа 8—13 градус йовхал йолаш хилен тарлу.

Метеостанци.

ФЕ ХИЛА

НаькъагӀа лелара кхерамаленга Ерригсоюзни хьажар дӀахо додаш да.

Ноябрь бетта юххье бергаш а хӀана бац аьнна болча ГАЙ болхлоша, городи транспортни предприятешка а баха беседаш яьй водительски составаца, царна дӀадовзийтад хьажаро лерхӀараш пун декхараши, гуйран-Ӏаи замалахьа транспорта эксплуатаци яра башхалонаш. Иштта хьехам луш дукха болх баьб кооперативни гаражашка: Заводской, Ленински, Старопромысловски районашка.

Цхьабакъда, селлара къахьийга доллаше а, шоай деазакьа машенаш йолаш болча наха дезача денношка дукхагӀа даьд хатараш наькъашка.

Гудермесски района Суворов-Юрта вахача ший дозахьа «Жигули» а йолаш волча Л. В. Ахмадова саррахьа Ростовера Баку бодача наькъагӀа воагӀаш 873 километре кхаьчача хана ший машин тӀатехай юстара латтача грузовой машина. Из бахьан долаш тайп-тайпара чоанаш а яь больнице вихьаннхо саг. Теркалде доагӀаш хӀама да, сайрийна сел сихаяьйла из воагӀаш цунна улпун ваьгӀа пассажир кхерамаьен тӀехкар доацаш хиннад хилар.

Бийса яхача хана Серноводскера Саьмуӏашка бодача наькъагӀа мотоциклаца воагӀаш хьалкӀ йолача машенаш хьалхазникха веина из совсих а яь, духьала йоагӀача машина тӀаьхийттав «Серноводский» совхоза жа Ӏу А. Басханов. Цигача лозаварах веинав мотоцикл лехкаш хинар.

Мелла а волаш машин пал- за хар зулам да, хӀана аьлча водителю кхерам тӀаоттабу шийна меттел кхыча наха а. Цудухьа бахьан доацаш дайбеха болаш машинаш лехкаш гучабеяннараш лира тӀадар ден хилар. 2 шера праваш дӀайоах цартара, 10 сомагара 30 соалага кхачалца гӀод тох.

ГАЗ-24 № 09—34 ХЗЕ яхача автомашинна водитела — Назрановски района экспедитора, Х. Х. Кодзоева наьха ганна корта бохо малар мелла а волаш. Наьсар-Берте гӀолла ЮвоагӀаш, кхыча легковой машина тӀатехай машин, хӀаьта цун водитель Н. И. Евлоев — Назрановски района «Маяк» яхача совхоза болхло а иштта мелла хинав. Лозаваь а волаш Евлоев больнице вихьав.

Бийса яхача хана, чӀоагӀа мелла а волаш «Жигулева» воагӀаш хиннача «Межколхозстрой» объединене ПМК начальника С. Ш. Халилове. Ростов—Баку бодача наькъагӀа воагӀаш, хьалхавалара правилаш толха а яь, духьала йоагӀача легковой автомашина тӀатехай ше лехкаш йола машин. Цига хинна аварн бахьан долаш 5 сага чӀоагӀа чоннаш яьй.

ДӀАДАХАЧА КӀИРАГӀА (6 НОЯБРЕРА 13 НОЯБРЕ КХАЧЧАЛЦА) РЕСПУБЛИКА НАЬКЪАШКА 31 АВАРИ ЯЬЙ, 4 САГ ВЕ А ВУВШ, 29 САГА ЧОЙНАШ А ЕШ.

НГӀАССР МВД ГАИ.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске ул., 92. Телефонаш: редактора — 9-24-08; редактора заместителa — 9-24-03; белхтохкама секретара — 9-24-00; отделий: партийни вахара — 9-24-04; промышленностен транспортен — 9-24-01; юрта бахама — 9-24-06; культура — 9-24-05; кехаш — 9-24-07; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 9-24-08; заместителя редактора — 9-24-03; ответственного секретаря — 9-24-00; отделов: партийной жизни — 9-24-04; промышленности и транспорта — 9-24-01; сельского хозяйства — 9-24-06; культуры — 9-24-05; писем — 9-24-07; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинарен, ерен, шоаттен денношка

СФ00349. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 3512.